

philatelica.ro

editor-fondator: DAN N. DOBRESU

redactor-șef: LÁSZLÓ KÁLLAI

Informații suplimentare despre emisiunea ARLUS

**Additional informations about
1946 ARLUS postage stamp issue** pagina 12 ✓

**ing. Emanoil Alexandru Săvoiu -
50 de ani de activitate expozițională
filatelică internațională**

A debutat în activitatea filatelică internațională
la 3 aprilie 1969 în Luxemburg, cu prilejul primei
expoziții mondiale FIP pentru tineret

JUVENTUS 1969 pagina 1 ✓

**Posta militară britanică în România și
Dobrogea de Sud, noiembrie 1918 - 1919
British Military Post in Romania and
Southern Dobrudja, November 1918 - 1919**

pagina 2 ✓

Carte poștală ilustrată greacă (*Vederea Parthenonului din Atena*),
dovadă a sosirii recente a expeditorului din acea zonă, scrisă în
engleză la 15 ianuarie 1919, cenzurată local cu ștampila nr. 170
(aparținând biroului cenzurii militare a Companiei 108 Pionieri,
108th Field Coy Royal Engineers, ce depindea organic direct de
Comandamentul Diviziei 26 Britanice, dar fiind detașată în zona Do-
brici, cartarea a fost făcută de oficiul poștal al Brigăzii 78 în 16 ianuarie
1919). Din text: *Have not yet received any of yours December letters.*

Greek illustrated postal card (*Parthenon in Athens*),
proving the recent arrival of the sender from that region, written in
English on January 15th 1919, locally censored with the cachet no. 170
(of the military censorship bureau of 108th Field Coy Royal Engineers,
which depended directly of the British 26 Division Headquarters, but
being detached in Dobrici area, sorting was made by the post office of
the 78 Brigade on January 16th 1919).

Of the text: *Have not yet received any of yours December letters.*

**Walter C. Williams,
100 years from birth**

pagina 10-11 ✓

**Martha Bibescu -
O scrisoare din anul 1917**

pagina 15 ✓

**Cenzura poștală în ultimii
ani ai *Epocii de aur* (III)**

pagina 16-19 ✓

Întreguri poștale

pagina 20-23 ✓

**Mica Unire: 160 de ani
de la Unirea Principatelor**

pagina 24-25 ✓

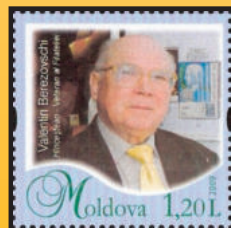
Ziua culturii naționale

pagina 28-29 ✓

**Întreguri poștale ilustrate
pentru propagandă**

coperta 3 ✓

**in memoriam
Valentin Berezovschi
(1927-2019)**

continuare la pagina 32

Scriitori botoșăneni militanți pentru Marea Unire de la 1 Decembrie 1918

Anul 2018 constituie un moment deosebit de important pentru istoria și conștiința națională a românilor, prin prisma faptului că marchează celebrarea Centenarului Marii Uniri realizată la 1 decembrie 1918. Acest fapt constituie emergența demersului întreprins de Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" Botoșani de a puncta și evidenția scriitorii botoșăneni militanți pentru Marea Unire de la 1 decembrie 1918.

Astfel, a fost editat un set de cărți poștale care prezintă 12 personalități marcante ale plaiurilor botoșănene (12 scriitori mai exact), care au avut o contribuție, mai mare sau mai mică, dar demnă de luat în seamă, atât pe câmpurile de luptă, cât și pe scena culturală a României Mari, ce urma a fi creată.

Coperta exterioară oferă informații despre titlul colecției, și anume "SCRIITORI BOTOȘĂNENI MILITANȚI PENTRU MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918", imaginea stilizată a Bibliotecii și datele de contact ale instituției, precum și un inventar al scriitorilor botoșăneni cuprinși în set.

Coperta interioară redă fragmente din "BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ <<MIHAI EMINESCU>>. MONOGRAFIE 120 de ani de lectură publică 1882-2002", lucrare semnată de Cornelia Viziteu (director al Bibliotecii Județene "Mihai Eminescu" Botoșani) și de Olga-Lia Romanovschi, câteva informații referitoare la sfragistica Bibliotecii (amprenta primei ștampile a Bibliotecii din 1882), dar și momente importante din istoria cartofiliei botoșănene, punctate de bibliotecar Mihai Cornaci.

Lista scriitorilor îi include pe următorii:

- Eugen P. Botez (Jean Bart) (a rămas un nume de referință în literatura română prin autenticitatea și originalitatea scrierilor sale care au cultivat jurnalul de bord și schița marină).

- Demostene Botez (întors de pe front, a publicat placheta *Munții*, prefătată de G. Ibrăileanu, pentru care i s-a acordat Premiul "Adamache" al Academiei; cele 6 poezii exprimau frustrarea provocată de Primul Război Mondial, ce ne luase pentru o vreme "crestele de hotar ale patriei").

- Tiberiu Crudu (pentru faptele de vitejie săvârșite pe câmpul de luptă a primit medalia "Victoria" (1921), "Crucea comemorativă a războiului 1916-1918" cu barete: Ardeal-Carpați, Oituz, Mărășești, Tg. Ocna și medalia "Coroana României" în grad de ofițer, 1922; pentru activitatea didactică și culturală a fost distins cu "Răsplata muncii pentru învățământ", cl.I și "Meritul Cultural", cl.I).

- Artur Enășescu (a luptat la Măgura Cașinului; în articolele sale argument își dezvoltă pledoaria pentru cauza Marii Uniri - "Spre Ardeal...", "România Mare")

- Constantin Gane (excellent memorialist, un ade-

DEMOSTENE BOTEZ
EUGENIU P. BOTEZ (JEAN BART)
TIBERIU CRUDU
ARTUR ENĂȘESCU
CONSTANTIN GANE
NECULAI HODOROABĂ
DIMITRIE IOV
IOAN MISSIR
ION PILLAT
ION SÎN GIORGIU
MIHAIL SORBUL
AL.O. TEODOREANU (PĂSTOREL)

Biblioteca Județeană
"Mihai Eminescu"
Botoșani

Sediul Central
Strada: Calea Națională nr. 64, Botoșani,
cod poștal: 710028
Email: ibibliotecabotosani.ro

vărat cronicar de război, va schița portretele tovarășilor de arme, surprinzând omenescile temeri, dar și suflul mare românesc).

- Neculai Hodoroabă (pentru activitate și pentru participarea la război, a fost distins cu medalia "Răsplata Muncii pentru biserică", "Ordinul României în grad de cavaler" și "Crucea comemorativă a războiului din 1916-1918").

- Dimitrie Iov (imediat după război, a ajuns la Chișinău, unde s-a implicat în viața politică și culturală, iar din 1919, din Soroca, a continuat să susțină cauza Basarabiei din funcțiile culturale și politice pe care le-a deținut).

- Ioan Missir (a participat, cu Regimentul 8 Vânători din Botoșani, la epopeea întregirii țării, realizând o carte-frescă a eroismului ostașilor români, unică prin dramatismul ei în literatura română - *Fata Moartă*).

- Ion Pillat (a participat la război în calitate de ofițer de legătură pe lângă misiunea militară franceză).

- Ion Sîn Gorgiu (a participat la războiul întregirii țării și, pentru vitejia sa în luptele de pe Siret și Oituz, i s-a conferit "Coroana României" cu spadă și panglică de "Virtute Militară"; de altfel, inspirat de război, va scrie și publica volumul de versuri "Ruguri").

- Mihail Sorbul (a fost director al Teatrului Național și al Operei din Cluj și președinte al Societății Autorilor Dramatici Români).

- Al. O. Teodoreanu (Păstorel) (a luptat pe fronturile din Transilvania și Moldova fiind rănit destul de grav; este decorat cu "Steaua României").

Această inițiativă își va regăsi continuitatea în editarea unui set de cărți poștale care vor avea menirea de a evoca personalitățile botoșănene, academicieni care s-au dedicat propășirii neamului românesc.

Ersilia IACOB, Mihai C.V. CORNACI

Bibliografie consultată: Ionel Bejenaru - *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994; Gică G.D. Marițanu - *Galeria filatelică a celebrităților botoșănene*, GEEA, 2017; Silvia Lazarovici - *Dicționarul scriitorilor botoșăneni*, GEEA, 2000

De la o medalie FIP de Bronz - Argint la medalii FIP de Aur Mare

La prima expoziție filatelică mondială FIP pentru tineret - JUVENTUS 1969 *, dl Emanoil Săvoiu a participat cu exponatul de studiu „Cifra în patru culori”, care a primit o medalie de Bronz - Argint, ceea ce era apreciat de Vs. Surjicov (președinte al Comisiei de tineret din cadrul AFR) ca un rezultat meritoriu pentru filatelia clasică românească. Nu era un exponat cu materiale din colecția lui tata sau bunicu, ci conținea numai materiale din colecția expozantului, fiind realizat de aceasta personal.

FIP mulțumesc în primul rând familiei care a fost alături de mine în toată această perioadă, cât și unor prestigioși filatelisti din țară și străinătate, printre care nu pot să nu menționez pe N. Tripcovici, Cornel Spineanu, Lumir Brendl, Eliahu Weber, Leonard Pașcanu, Alexandru Bartoc, fără al căror sprijin, palmaresul și exponatul în sine nu ar fi ceea ce este astăzi.

După acest moment, exponatul „Romania 1872-1879” a cucerit 3 medalii de Aur Mare la expozițiile FIP - INDIPEX 2011,

La această expoziție România a participat cu 30 de colecții (din 520 colecții expuse), fiind a 4-a națiune ca număr de expozanți. Ce vremuri apuse!

Au trecut anii și, în decada 1990-2000, Em. Săvoiu participa la activitatea filatelică internațională cu exponatul „Romania 1872-1879” care, cu sprijinul comisarilor naționali, nu a depășit nivelul unei medalii de Vermeil.

Într-un interviu acordat editorului revistei philatelica.ro în anul 2011 **, dl Emanoil Săvoiu, referindu-se la acest exponat, preciza:

Cred că acest exponat a fost refăcut de peste 10 ori, având inițial textul în franceză și apoi în engleză, fiind scris inițial cu rotring-ul pe foi A4 cartonate, apoi cu litere aplicate, apoi pe foi Schaubek iar în final scris în engleză și utilizând cal-

culatorul. (...) După obținerea medaliei de Vermeil Mare la WSC 2004 a trebuit să trec de la 5 panouri la 8 panouri. Această modificare a exponatului s-a făcut cu ajutorul dvs., permițându-mi o reformulare a textului. Subliniez că până atunci am utilizat modelul Alfred Nicolau având o încărcătură mică pe foia de expunere. Un alt moment important a fost achiziționarea unor piese deosebite, în special din colecția C. Popa, moment în care l-am avut alături pe Leonard Pașcanu. Țin să

PHILANIPON'11, PRAGA 2018.

Menționăm și medalile de Aur: PHILAKOREA 2014 (FIP) pentru exponatul *Romania postal stationery to 1918*; FINLANDIA 2017 (FEPA) pentru exponatul de literatură *Romanian postal stationery - Specialized catalog 1870-1927*; fiind primul filatelist român care obține medalii de Aur la 3 clase diferite (filatelie tradițională, istorie poștală, literatură).

ing. Coriolan CHIRICHEȘ

* Vs. Surjicov, JUVENTUS 1969, Filatelia, XVIII, 6 (158), iunie 1969, p. I-II

** Dan N. Dobrescu (a consemnat), Interviu cu ing. Emanoil Săvoiu, 43 de ani de filatelie competițională, philatelica.ro, III, 4(15), iulie-august 2011, p. 14

Poșta militară britanică în România și Dobrogea de Sud, noiembrie 1918 - 1919

dr Dan Simion GRECU, MD

Într-un studiu privind poștele militare străine în România, publicat în paginile acestei reviste, am amintit doar sumar prezența militară britanică în teritoriile românești, la începutul anului 1919¹. Între timp au apărut informații de amănunt², dar și corespondențe circulate de la militarii britanici din România și Dobrogea de Sud, astfel încât astăzi putem relua în detaliu, și în premieră, acest capitol.

Contextul istoric.

De prin 1915 și până în toamna anului 1918 frontul din Balcani a urmat o linie aproximativ stabilă, prin nordul Albaniei, sudul Macedoniei și nordul Greciei, așa numitul *Front de la Salonica*, unde se aflau față în față trupe Germano-Austro-Ungare și Aliate (Franceze, Britanice, Sârbești, Grecești). Ofensiva Aliată din toamna anului 1918 centrată pe pozițiile din zona lacului Doiran va sili până la urmă Bulgaria, epuizată după șase ani de război, să accepte un armistițiu la 29 septembrie 1918 (intrat în vigoare a doua zi), prin care aceasta era obligată să-și retragă trupele din zonele ocupate din Grecia și Serbia și să pună la dispoziția Aliților întregul sistem de comunicații (ceea ce va avea consecința importantă pentru istoria poștală românească, a reluii traficului poștal cu Vestul Europei). S-a format imediat *Armata Dunării*, o forță militară aliată destinată ocupării punctelor strategice din Bulgaria, sub comanda cunoscutului generalul francez Berthelot, formată din trei divizii franceze și divizia britanică nr. 26, care au intrat în Bulgaria în primele zile ale lui octombrie 1918. La 15 decembrie 1918, diviziile franceze și britanică vor fi transferate la nou-înființată *Armata de Ocupație a Bulgariei* (sub comanda generalului Chretien), Berthelot cu armata sa continuând avansul prin România spre frontul Odessei.

Prezența militară britanică în teritoriile românești.

Am folosit termenul de „teritoriile românești” pentru simplificarea, realitatea acelei perioade delimita însă două zone de acțiune diferite, România (cu Dobrogea de Nord) și Bulgaria ocupată (cu Dobrogea de Sud). Să le luăm pe rând:

1. Batalionul de garnizoană *Seaforth Highlanders la Constanța* (noiembrie - decembrie 1918).

În principiu, după semnarea armistițiului bulgarii

¹ philatelica.ro nr. 3/2009, p. 9-13, paragraf bazat în principal pe primele informații de ordin general din literatura filatelică, cele publicate de britanicul David Cornelius, în *Romanian Postal History Bulletin* din SUA, nr. 6/1991, p. 29-30

² În primul rând excelenta monografie lui John Slingsby - *The Postal History of The Army of The Black Sea*, 1918-1923, Bristol 2004

British Military Post in Romania and Southern Dobrudja, November 1918 - 1919

In a study regarding the foreign military post offices in Romania, published in the pages of this magazine, I just mentioned briefly the British military presence in Romanian territories at the beginning of 1919¹. Meanwhile, detailed information has appeared², and also mail circulated from the British soldiers from Romania and Southern Dobrudja, so, today, we can resume in detail, and for the first time, this chapter.

The historical context.

From 1915 until the autumn of 1918 the Balkan front followed an almost stable line through northern Albania, southern Macedonia and northern Greece, so called *Salonica Front*, where German-Austro-Hungarian troops faced the Allies (French, British, Serbian, Greek) ones. The Allied offensive of the autumn of 1918 centred on the positions of Doiran lake area will eventually coerce Bulgaria, exhausted after six years of war, to accept an armistice on September 29th 1918 (entered into force the next day) by which it was obliged to withdraw its troops from the occupied areas of Greece and Serbia and put at Allies' disposal the entire communication system (which will have an important consequence for the Romanian postal history, of the resumption of postal traffic with the Western Europe). The *Danube Army* was immediately formed, an allied military force designed to occupy strategic points in Bulgaria, under the command of the famous French general Berthelot, formed from three French divisions and the British division no. 26, which entered Bulgaria on the first days of October 1918. On December 15th 1918, the French divisions and the British one will be transferred to the newly established *Army of Occupation of Bulgaria* (under the command of general Chretien), Berthelot with his army continuing the advance through Romania to the front of Odessa.

British military presence in Romanian territories.

I used the term “Romanian territories” for simplification, but the reality of that time delimited two different areas of action, Romania (with Northern Dobrudja) and occupied Bulgaria (with Southern Dobrudja). Let's take them one at a time:

1. *Seaforth Highlanders garrison battalion at Constanta* (November - December 1918).

In principle, after the signing the armistice the Bulgarians had to evacuate, from military point of view, Dobrudja to the old border of 1913. ►►►

¹ philatelica.ro nr. 3/2009, p. 9-13, paragraph based mainly on the first general information from philatelic literature, those published by British David Cornelius, in *Romanian Postal History Bulletin* din SUA, nr. 6/1991, p. 29-30

² Firstly the excellent monograph of John Slingsby - *The Postal History of The Army of The Black Sea*, 1918-1923, Bristol 2004

trebuiau să evacueze militar Dobrogea până la vechea frontieră din 1913. Nu cunosc încă detalii exacte despre orarul acestei retrageri, oricum ei au primit permisiunea de a lăsa pe loc administrația civilă bulgară pe tot teritoriul Dobogei (până în luna decembrie).

Pe de altă parte, am văzut cu altă ocazie cum s-a desfășurat retragerea armatei germane din România ocupată în noiembrie 1918 (după semnarea Armistițiului cu Germania de la 11 noiembrie 1918), printre trupele retrase numărându-se și cele din teritoriul D.E.V. Bulgarii au dorit să profite de ocazie și să completeze ei locul rămas gol în administrație în orașele Constanța și Cernavodă, aflate până atunci sub conducerea germană a D.E.V., astfel că la 9 noiembrie 1918 se instalează în cele două centre, demonstrând implicit intenția bulgarilor de a rămâne în Dobrogea. Armata Aliată din Orient (AAO) se sesizează și trimite imediat în regiune un batalion din **Brigada 228 Britanică** (adusă din Macedonia, unitate de garnizoană formată din rezerviști în vârstă sau cu probleme medicale) aflată în regiunea Varna - Burgas. Avem astfel de-a face cu prima prezență militară britanică în România, numele complet al batalionului fiind (în complicata și originala nomenclatură britanică) *1st Garrison Bn, The Seaforth Highlanders (Ross-Shire Buffs, The Duke of Albany's) (72nd/78th)*. Între 13-14 noiembrie 1918 comanda batalionul se deplasează pe mare de la Burgas, prin Varna, la **Constanța**, iar la 23 noiembrie 1918 cele trei companii sunt deja instalate, câte una la Cernavodă, Medgidia și Constanța (toate așadar în fostul teritoriu al D.E.V.). Ele vor fi întărite după o săptămână cu o subunitate din Divizia 26. Aceasta este însă o soluție temporară, întrucât trupele franceze sunt cele destinate să ocupe Dobrogea de Nord, până la predarea teritoriului către România. Astfel că deja la 6 decembrie 1918, Regimentul 61 Infanterie francez pleacă din București pentru a-i înlocui de britanici din regiunea Constanței, iar la 21 decembrie batalionul britanic pleacă pe mare de la Constanța spre Varna.

Din punct de vedere poștal, comandamentul batalionului a folosit pentru corespondența militarilor subordonați ștampila de cenzură **PASSED BY CENSOR No. 42**. Trebuie astfel precizat că doar apariția acestei ștampile pe corespondență (în perioada 14 noiembrie - 21 decembrie 1918) implică cenzurarea în **Constanța**, comandamentul Brigăzii 228, la fel cu celelalte două batalioane din organică fiind dislocate în afara Dobrogei (la Varna). Nu sunt cunoscute corespondențe, astfel nu se știe dacă ele erau sau nu transportate la Varna și cartate acolo cu ștampila oficiului poștal al brigăzii, având textul **FIELD POST OFFICE * 228**.

2. Oficiul poștal militar britanic SX3 la Galați / Constanța (1 - 26 martie 1919).

Plecarea scoțienilor din *Seaforth Highlanders* nu a însemnat sfârșitul prezenței militare britanice în Dobrogea de Nord, dar ea a avut un caracter individual și nu de unitate compactă. Trebuia găsit pentru acești militari (dar și pentru Armata Britanică a

I do not know yet exactly the details of the timetable of this withdrawal but, however, they have been allowed to leave the Bulgarian civilian administration all over the territory of Dobrudja (until December).

On the other hand, I saw on another occasion how the withdrawal of the German army from occupied Romania took place in November 1918 (after signing the Armistice with Germany on November 11th 1918), among the withdrawn troops being also those from D.E.V. territory. The Bulgarians wanted to seize the opportunity and to fill the vacant place in the administration in the cities of Constanta and Cernavoda, which until then were under the German command of D.E.V., so that on November 9th 1918 they were installed in the two centers implicitly demonstrating Bulgarians' desire to stay in Dobrudja. The Allied Army from Orient (AAO) notices and immediately sends a battalion in the region of the **228 British Brigade** (brought from Macedonia, a garrison unit made up of elderly reservists or with medical problems) located in Varna-Burgas area. Thus we're dealing with the first British military presence in Romania, the full name of the battalion being (in the complicated and original British nomenclature) *1st Garrison Bn, The Seaforth Highlanders (Ross-Shire Buffs, The Duke of Albany's) (72nd/78th)*. Between 13th and 14th of November 1918 the battalion commandment moves by sea from Burgas, through Varna, to **Constanța**, and on November 23rd 1918 the three companies are already installed, at Cernavodă, Medgidia and Constanța (so that in the former territory of D.E.V.). They will be strengthened after a week with a subunit of Division 26. But this is a temporary solution, because the French troops are those destined to occupy northern Dobrudja until the territory is handed over to Romania. So already on December 6th 1918 the French Infantry 61 Regiment goes from Bucharest to replace the British from Constanta area, and on December 21st the British Regiment goes by sea from Constanta to Varna.

From the postal point of view, the battalion commandment used for the mail of subordinated soldiers the **PASSED BY CENSOR No. 42** censorship cancellation. So, it must be said that only the appearance of this cancellation on mail (between November 14th and December 21st 1918) involves the censorship in **Constanța**, the headquarters of 228 Brigade, as well as the other two battalions from the organizational chart being deployed outside Dobrudja (at Varna). No mail is known, so that it is not known if they were transported or not to Varna and sorted there with the cachet of the brigade post office, bearing the text **FIELD POST OFFICE * 228**.

2. SX3 British military post office in Galați / Constanța (the 1st - 26th of March 1919).

The Scots' departure from the *Seaforth Highlanders* did not mean the end of the British military presence in northern Dobrudja, but it had an individual character and not of a compact unit. It had to be found for these soldiers (and also for the British Salonika Army) a postal transport vector, so in February

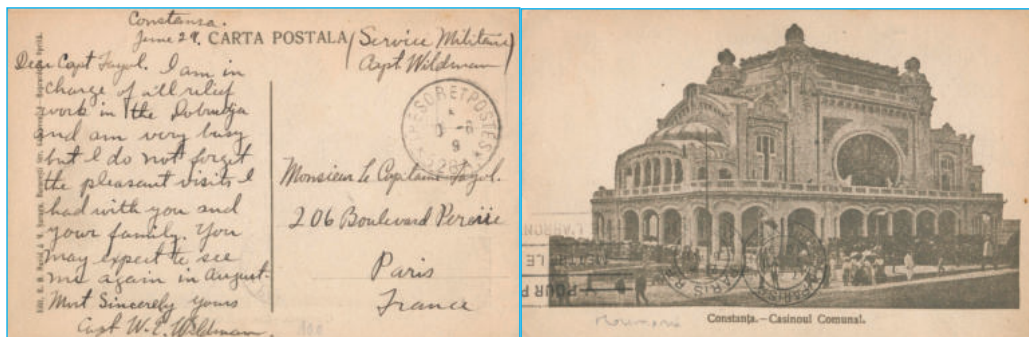

Fig. 1: Carte poștală ilustrată (Casinoul Comunal, Constanța) scrisă la 29 iunie 1919 în engleză, la Constanța, de un militar britanic aflat în misiune (conform adresei: Capt. W.E. Wildman, Service Militaire) și adresată unei cunoștințe din Franța. Din text rezultă și ocupația importantă a căpitanului: I am in charge of all relief work in the Dobroudja and am very busy. În lipsa unei facilități poștale britanice în zonă, corespondența este preluată de poșta militară franceză, care o cartează TRESOR ET POSTES * 526A (oficiu localizat în Constanța) la 30 iunie 1919.

Stampile de sosire PARIS R.P. la 6 iulie și PARIS HIPPOLYTE la 7 iulie 1919.

Fig. 1: Illustrated postal card (Communal Casino, Constanța) written on June 29th 1919, in English, at Constanța, by a British soldier in mission (according to the address: Capt. W.E. Wildman, Service Militaire) and addressed to an acquaintance in France. The text reveals also the importance of Captain's occupation: I am in charge of all relief work in the Dobroudja and am very busy. In the absence of a British postal facility in the area, the mail is taken over by the French military post, which sorted it TRESOR ET POSTES * 526A (bureau located in Constanța) on June 30th 1919. Arrival cancellation: PARIS R.P. on June 6th and PARIS HIPPOLYTE on June 7th 1919.

Salonicului) un vector de transport poștal, astfel că în februarie 1919 s-a ajuns la o înțelegere cu francezii pentru folosirea trenului rapid Paris-București (*Orient Express*), legătura cu frontul oriental făcându-se pe mare, prin Galați - Constantinopole. Prima expediție poștală spre Marea Britanie prin Galați și București a avut loc la 1 martie 1919, apoi au mai avut loc câteva livrări, toate cu dificultate, iar la 26 martie 1919 serviciul a fost suspendat (sursele britanice afirmă că aceasta s-a datorat, evident, opoziției francezilor).

Din punct de vedere poștal, pentru cartarea corespondenței și schimbul poștal dintre portul maritim și gara feroviară, a fost adus de la Serres (Grecia) la Galați în 11 martie 1919 oficiul poștal SX3, mutat apoi la Constanța în 22 martie, care a folosit o ștampilă cu textul **ARMY POST OFFICE * S.X.3**. Odată cu sistarea serviciului, oficiul a fost retras din România în Bulgaria la 26 martie și la 9 aprilie 1919 a ajuns la Constantinopol.

După acest eșec, corespondența militarilor britanici aflați ocazional în Dobrogea de Nord, a fost transportată în exclusivitate prin poșta militară franceză, care era bine reprezentată la Constanța și Galați, vezi Fig. 1.

3. Poșta misiunii militare britanice din București (decembrie 1918 - august 1919...).

Misiunea militară britanică se afla sub controlul direct al *War Office* (Ministerul de Război britanic), iar corespondența emanând de aici poate fi recunoscută

1919 there was an agreement with the French to use the Paris-Bucharest fast train (*Orient Express*), the connection with the oriental front being made by sea, through Galați-Constantinople. The first dispatch to Great Britain through Galați and Bucharest was on March 1st 1919, then there were few deliveries, all with difficulty, and on March 26th 1919 the service had been suspended (the British sources say this was obviously due to the opposition of the French).

From a postal point of view, for mail sorting and postal exchange between the seaport and the railway station, the SX3 post office was brought from Serres (Greece) to Galați on March 11th 1919, then moved to Constanța on March 22nd, which used a cachet with the text **ARMY POST OFFICE * S.X.3**. With the cessation of service, the office was withdrawn from Romania in Bulgaria on March 26th 1919 and on April 9th 1919 it arrived at Constantinople.

After this failure, the mail of the British soldiers occasionally in Northern Dobrudja was exclusively transported by the French military post, which was well represented at Constanța and Galați, see Fig. 1.

3. The British military mission post office from Bucharest (December 1918 - August 1919).

The British military mission was under direct control of the *War Office* (British War Ministry) and the mail coming from here could be recognised by the official cachet with the text **BRITISH MILITARY MISSION * IN ROUMANIA** and/or by their own censorship cancellation **PASSED BY CENSOR No. 344**

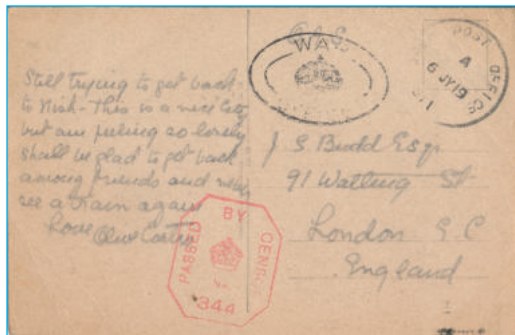

Fig. 2: Carte poștală ilustrată din timpul ocupației germane (Ateneul Român, București) scrisă în engleză și expediată prin serviciile Misiunii Militare Britanice: cenzurată local cu ștampila nr. 344, transportată prin curierul militar al War Office (vezi ștampila ovală) până la Chanak, în Turcia, unde este introdusă în sistemul poștal militar britanic după ștampilarea la oficiul SY1 la 6 iulie 1919 (cu o zi înainte de data cunoscută a deschiderii oficiului poștal!). Din text: Still trying to get back to Nish (în Serbia). This (Bucharest) is a nice city but am feeling so lonely, shall be glad to get back among friends and never see a train again.

Fig. 2: Illustrated postcard from the German occupation period (Romanian Athenaeum, Bucharest) written in English and sent through the offices of the British Military Mission: locally censored with no. 344 cachet, transported by the military courier of the War Office (see the oval cancellation) to Chanak, Turkey, where is introduced into the British postal circuit after it has been cancelled at SY1 office on July 6th 1919 (a day before the known date of the post office opening!). Of the text: Still trying to get back to Nish (in Serbia). This (Bucharest) is a nice city but am feeling so lonely, shall be glad to get back among friends and never see a train again.

prin cașetul oficial cu textul **BRITISH MILITARY MISSION * IN ROMANIA** și/sau prin ștampila de cenzură proprie **PASSED BY CENSOR No. 344** (biroul de cenzură britanică din București). Din ce se știe până în prezent, corespondența Misiunii circula din București doar prin valiza diplomatică a War Office la cel mai apropiat oficiu poștal militar britanic de tranzit, aspect care uneori este și menționat prin ștampile speciale (vezi în Fig. 2), de acolo fiind preluat de serviciul poștal militar britanic. În octombrie 1918³ oficiu de tranzit de unde era introdus în fluxul poștei militare era **SX1** (localizat în Salonic, pe Monastir Road, între 12 decembrie 1915 - 13 mai 1919), iar în iulie 1919 (vezi Fig. 2) era **SY1** (localizat la Chanak, azi portul Çanakkale din Dardanele, Turcia, între 9 iulie - 20 noiembrie 1919), ruta probabilă fiind așadar în acest caz București - Constanța - Constantinopol - Chanak - Londra.

4. Trupe britanice în București, cu ocazia zilei de 1 Decembrie 1918 (27 noiembrie - 3 decembrie 1918).

La 1 decembrie 1918 este organizată în București o fastuoasă ceremonie dedicată revenirii Suveranilor în Capitală, la care participă și trupe aliate. Din partea francezilor participă câte un batalion din Regimentele 40, 58 și 61 Infanterie și două baterii artilerie din Divizia 30 Infanterie, plus un batalion din Regimentul 210 Infanterie (Detașamentul Boblet), trei ▶▶▶▶

³ Probabil o eroare în literatura de unde este extrasă informația, în octombrie 1918 era imposibil ca o misiune britanică să se stabilească la București, acest lucru se putea întâmpla cel mai devreme în noiembrie 1918.

(British censorship bureau from Bucharest). From what is known to date, the Mission mail was circulated from Bucharest only through the diplomatic suitcase of the War Office to the nearest British military post office of transit, aspect that sometimes is mentioned by special cancellations (see Fig. 2), from there being taking over by the British military postal service. In October 1918³ the transit post office from where it was introduced in the military post was **SX1** (located in Salonika, at Monastir Road, between December 12th 1915 and May 13th 1919), and in July 1919 (see Fig. 2) was **SY1** (located in Chanak, today Çanakkale seaport from Dardanelle, Turkey, between July 9th - November 20th 1919), the probable route being this case Bucharest - Constanța - Constantinople - Chanak - London.

4. British troops in Bucharest, on the occasion of the day of December 1st 1918 (November 27th - December 3rd 1918).

On the 1st of December 1918 a great ceremony dedicated to the return of the Sovereigns to the Capital is organised in Bucharest where allied troops also participate. On the French side, a battalion of the 40, 58 and 61 Infantry Regiments takes part and two artillery batteries of the 30th Infantry Division, plus a Battalion of the 210 Infantry Regiment (Boblet detachment), three squadrons of the 4th African Hunting Regiment ▶▶▶▶

³ Probably an error in literature from where the information is extracted, in October 1918 it was impossible for a British mission to establish in Bucharest, this could happen at the earliest in November 1918.

escadroane din Regimentul 4 Vânători Africani și drapelul Diviziei 16 Infanterie Colonială. Din partea britanicilor a participat comandamentul *Brigăzii 79* (vezi mai jos) și o brigadă compozită formată din două batalioane, *10/Devonshire Regiment* (din Brigada 79) și *7/Royal Berkshire Regiment* (din Brigada 78).

5. Divizia 26 Britanică în Dobrogea de Sud / Cadrilater (decembrie 1918 - aprilie 1919).

Cea mai importantă prezență britanică (din punctul de vedere al numărului de militari și duratei) este aceea a Diviziei 26 în sudul Dobrogei (Cadrilater, în ceea ce era la acea dată Bulgaria ocupată), rolul său fiind inclusiv acela de tampon, pentru a preveni eventuale ciocniri între vechii inamici, românii și bulgarii. Retrași de pe frontul otoman al Mariței ca urmare a semnării armistițiului cu Turcia la 30 octombrie 1918, britanicii îi vor lăsa pe greci ca forță de ocupație în Tracia, iar Divizia 26 va primi la 7 noiembrie 1918 ordinul de întoarcere sub comanda *Armatei Dunării*. La 11 noiembrie comandamentul ajunge la Ruse, iar până la 22 noiembrie întreaga divizie se concentrează pe malul Dunării, unde primește misiunea de a asigura provizoriu ocuparea Dobrogei de sud și a regiunii Ruse - Șistov. La 30 noiembrie ocupă cele două aglomerări Cernavodă - Medgidie, Dobrici (cu câte un batalion), iar un batalion era cantonat alături de trupe franceze (la București), trebuind să ia parte pentru ceremonia intrării Suveranilor în Capitală. La 4 decembrie primește ordinul de a întări ocupația Dobrogei, pentru a preveni tulburările posibile cu ocazia evacuării administrației bulgare. La 1 ianuarie 1919 comandamentul diviziei 26 se mută la Varna, unde rămâne până la final. La 8 ianuarie comandamentul AAO permite românilor să instaleze 3 companii vamale la Turtucaia, Turkşmil (azi Nova Cerna) și Dobrici, iar pentru a evita pretextul vreunei agitații bulgare, toate acestea sunt puse sub comanda Diviziei 26 britanice. În 20 aprilie 1919 ocupația Dobrogei de Sud a fost preluată de *Brigada italiană Ivrea*, astfel britanicii se retrag din Cadrilater spre Varna unde, la 10 mai 1919 Divizia 26 este desființată și batalioanele distribuite altor mari unități.

Componenta și activitatea poștală a Diviziei 26 Britanice: vom vedea mai jos sintetic structura groasă a Diviziei 26 (detalii până la nivel de companie nu se dau deocamdată, deoarece este posibil ca multe să fi fost localizate în afara Cadrilaterului, inducând cititorul în eroare), cu menționarea numărului biroului de cenzură militară acolo unde este sigur că respectiva unitate s-a aflat pe teritoriul redat ulterior României.

- Oficiul poștal de la **Comandamentul Diviziei** a folosit o ștampilă cu textul **FIELD POST OFFICE * D. 26**, fiind localizat la Ruse din 15 noiembrie 1918 și la Varna din 1 ianuarie 1919, așadar în afara Cadrilaterului.

- Oficiul poștal al **Trenului divizionar** (eșalonul II) a folosit o ștampilă cu textul **FIELD POST OFFICE * T. 26**, fiind localizat la Ruse (dela sfârșitul lunii noiembrie 1918) și la Varna din 1 ianuarie 1919.

and the flag of the 16th Colonial Infantry Division. On the British side the Commandment of the *79 Brigade* took part (see below) and an united brigade of two battalions, *10/Devonshire Regiment* (of 79 Brigade) and *7/Royal Berkshire Regiment* (of 78 Brigade).

5. The British 26 Division in Southern Dobrudja/ Cadrilater (December 1918 - April 1919).

The most important British presence (in regards to soldiers' number and duration) is that of the 26 Division in the south of Dobrudja (Cadrilater, in what was at that time the occupied Bulgaria) its role being also that of a buffer, preventing possible clashes between the old enemies, the Romanians and the Bulgarians. The British, retired from the Ottoman front of Marita following the signing of the truce with Turkey on October 30th 1918, will leave the Greeks as an occupation force in Thrace, and the 26 Division will receive on November 7th, 1918 the order of return under the command of the *Danube Army*. On November 11th the commandment arrives at Ruse, and on November 22nd the entire division is concentrated on the Danube's shore, where it receives the mission to temporarily secure the occupation of the Southern Dobrudja and of Ruse - Sistov region. On November 30th it occupies the two cities Cernavoda-Medgidie, Dobrici (with one battalion) and one battalion was located next to the French troops (in Bucharest) in order to take part to the Sovereign entry ceremony in the Capital. On December 4th it receives the command to strengthen Dobrudja's occupation in order to prevent possible disturbances when the Bulgarian administration is evicted. On January 1st 1919 the 26 Division headquarters is moved to Varna, where it will stay until the end. On January 8th the AAO Headquarters allows Romanians to install 3 customer companies at Turtucaia, Turkşmil (today Nova Cerna) and Dobrici, and in order to avoid the pretext of any Bulgarian agitation, all these are put under the command of the British 26 Division. On April 20th 1919 the occupation of southern Dobrudja was taken over by the Ivrea Italian brigade, so the British withdraw from Cadrilater to Varna, where on May 10th 1919 the 26 division is disbanded and battalions distributed to other large units.

The composition and the postal activity of the British 26 Division: we will see below the schematic structure of the 26th Division (details up to the company level are not released yet, because it is possible for many of them to have been located outside of the Cadrilater, misleading the reader), with the mention of the military censorship post office number where it is certain that the respective unit was on the territory later given to Romania.

- The post office of **The Division's Headquarters** used a cachet with the text **FIELD POST OFFICE * D. 26**, being located in Ruse from November 15th 1918 and in Varna from January 1st 1919, thus outside the Cadrilater.

- The post office of **the Divisional Train** (II echelon) used a cachet with the text **FIELD POST OFFICE * T. 26**, being located at Ruse (from the end of November 1918) and at Varna from January 1st 1919.

Fig. 3: Carte poștală ilustrată bulgară (Amintire din Balchic) scrisă în engleză la 1 februarie 1919, cenzurată local cu ștampila nr. 150 (aparținând biroului cenzurii militare a batalionului 7 din regimentul The Oxfordshire and Buckinghamshire Light Infantry, cu garnizoana în Balchic), transportată pe mare la Varna unde este cartată de oficiul poștal 26.T. al eșalonului II din Divizia 26 Britanică (și nu de oficiul Brigăzii 78 din Dobrici, conform subordonării). Din text: A P.C (postcard) of this place at last, does not look bad on a picture. Anyhow I would sooner be in England.

Fig. 3: Bulgarian illustrated postcard (Souvenir from Balchik) written in English on February 1st 1919, locally censored with no.150 cachet (of the military censorship bureau of the 7 battalion of The Oxfordshire and Buckinghamshire Light Infantry regiment, in the garrison in Balchik), transported by sea at Varna, where is sorted by the post office no.26T of the II echelon of British 26 Division (and not by the office of 78 Brigade in Dobrici, according to subordination). Of the text: A P.C (postcard) of this place at last, does not look bad on a picture. Anyhow I would sooner be in England.

Totuși acest oficiu ne interesează, deoarece una din sarcinile sale era aceea de a sorta corespondența venită de la batalionul din Balchic, care era transportată pe mare între cele două porturi ! (vezi Fig. 3).

Brigăzile subordonate:

Brigada 77: Oficiul poștal de pe lângă comandament a folosit o ștampilă cu textul **FIELD POST OFFICE * 77**, fiind localizat în Ruse și Varna, așadar fără legătură cu Cadrilaterul.

Brigada 78: Oficiul poștal de pe lângă comandament a folosit o ștampilă cu textul **FIELD POST OFFICE * 78**, iar biroul de cenzură o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 147**. Comandamentul brigăzii a sosit la Dobrici în 10 decembrie 1918, iar oficiul poștal a fost deschis cinci zile mai târziu (Fig. 4, coperta 1). După înlocuirea cu trupe italiene, comandamentul a fost pe calea ferată la Varna în 20 aprilie 1919, unde este desființat șase zile mai târziu.

Brigada 79: Oficiul poștal de pe lângă comandament a folosit o ștampilă cu textul **FIELD POST OFFICE * 79**, iar biroul de cenzură o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 152**, fiind localizat la **Giurgiu** între 4 - 18 decembrie 1918, și mutat apoi la **Silistra**, de unde se cunoaște corespondența cel puțin în perioada 28 decembrie 1918 - 13 ianuarie 1919 (vezi Fig. 5). Unități din brigadă participă la manifestația din 1 decembrie 1918 de la București (vezi mai sus). La 8 aprilie 1919, comandamentul pleacă la Varna, unde este desființat la 24 aprilie.

Să intrăm acum puțin mai adânc în detalii, analizând pe scurt și activitatea batalioanelor aflate în zona Cadrilaterului:

Yet this office is of interest to us, because one of its tasks was that of sorting the correspondence coming from the Balchik, which was transported by sea between the two ports! (see Fig. 3).

Subordinate brigades:

77 Brigade: The post office next to the headquarters used a cachet with the text **FIELD POST OFFICE * 77**, being located in Ruse and Varna, therefore with no connection to the Cadrilater.

78 Brigade: The post office next to the headquarters used a cachet with the text **FIELD POST OFFICE * 78**, and the censorship bureau a cachet **PASSED BY CENSOR No. 147**. The Brigade Command arrived at Dobrici on December 10th 1918, and the post office was opened five days later (Fig. 4, cover 1). After the replacement with Italian troops, the Command, by railway, was at Varna on April 20th 1919, where it is abolished six days later.

79 Brigade: The post office next to the headquarters used a cachet with the text **FIELD POST OFFICE * 79**, and the censorship bureau a cachet **PASSED BY CENSOR No. 152**, being located at **Giurgiu** between December 4th - 18th 1918, and then moved to **Silistra**, from where it is recording mail at least during the period December 28th 1918 - January 13th 1919 (see Fig. 5). Brigade units participate at the manifestation of December 1st 1918 in Bucharest (see above). On April 8th 1919 the commandment goes to Varna, where it is abolished on April 24th.

Let's now go a little deeper into the details, also briefly analysing the activity of the battalions in the Cadrilater area:

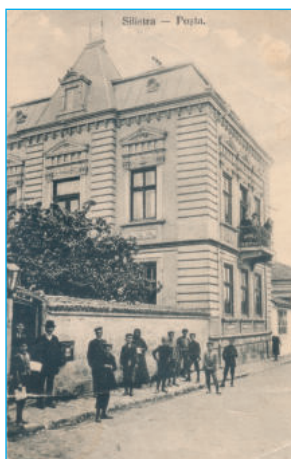

Fig. 5: Carte poștală ilustrată românească (Poșta din Silistra), scrisă în engleză la 26 decembrie 1918, cenzurată local cu ștampila nr. 453 (aparținând unui birou neidentificat de cenzură militară, probabil de pe lângă Compania 79 Mitraliere sau Secția 79 Antiaeriană), cartată de oficiul poștal al Brigăzii 79 Britanice la 28 decembrie, sosită la destinație în Peasedown - St. John la 22 ianuarie 1919, de unde este redirijată.

Remarcați în colțul dreapta-sus abrevierea OAS, ce semnifică On Active Service, ceva similar cu românescul De pe front.

Fig. 5: Romanian illustrated postcard (Silistra post office), written in English on December 26th 1918, locally censored with the cachet no.453 (of an unidentified military censorship bureau, probably next to the 79 Guns Company or 79 Antiaerian Section), sorted by the post office of the British 79 Brigade on December 28th, arrived at destination in Peasedown - St. John on January 22nd 1919, from where it is redirected. Note in the upper right corner the abbreviation OAS, meaning On Active Service, something similar with the Romanian text De pe front.

10th Bn The Devonshire Regiment (11th) / Brigada 79: ajunge la Ruse în 13 noiembrie 1918, din 27 noiembrie și până în 3 decembrie este detașat la **București** pentru ceremonia revenirii Suveranilor, la 3 decembrie este mutat la **Giurgiu**, între 21-22 decembrie este mutat pe Dunăre de la Giurgiu la Turtucaia, unde-și stabilește garnizoana pe care o părăsește la 7 aprilie 1919, când revine la Ruse. Biroul său de cenzură a folosit o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 153**.

11th Bn The Worcestershire Regiment (29th/36th) / Brigada 78: la 23 noiembrie îmbarcat la Ruse și debarcat la 25 noiembrie în **Dobrici**, unde-și stabilește garnizoana până la întoarcerea cu trenul la Varna (19-20 aprilie 1919). Biroul său de cenzură a folosit o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 149**.

8th Bn The Duke of Cornwall's Light Infantry (32nd/46th) / Brigada 79: între 1-2 decembrie 1918 este transportat cu barje pe Dunăre de la Ruse la Silistra, unde-și stabilește garnizoana până la revenirea (tot pe barje) la Ruse (între 14-16 aprilie 1919). Biroul său de cenzură a folosit o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 154**.

12th Bn The Hampshire Regiment (37th/67th) / Brigada 79: între 23-24 noiembrie 1918 este transportat pe Dunăre de la Ruse la **Cernavodă**, apoi, între 13-14 decembrie 1918 este mutat pe Dunăre până la **Silistra**, unde-și stabilește garnizoana până la revenirea (tot pe Dunăre) la Ruse, între 7-8 aprilie 1919. Biroul său de cenzură a folosit o ▶▶▶▶

10th Bn The Devonshire Regiment (11th) / 79 Brigade: arrives at Ruse on November 13th 1918, from November 27th and up to December 3rd it is detached to **Bucharest** for the ceremony of the Sovereign's return, on December 3rd it is moved to **Giurgiu**, between December 21st - 22nd it is moved by Danube from Giurgiu to Turtucaia, where it establishes its garrison which it leaves on April 7th 1919, when it returns to Ruse. The censorship office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 153**.

11th Bn The Worcestershire Regiment (29th / 36th) / 78 Brigade: On November 23rd it embarks at Ruse and disembarks on November 25th in Dobrici, where it establishes a garrison until the return by train to Varna (April 19th - 20th 1919). The censorship office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 149**.

8th Bn The Duke of Cornwall's Light Infantry (32nd / 46th) / 79 Brigade: Between December 1st - 2nd it is transported by barges on the Danube from Ruse to Silistra, where it establishes its garrison until the return (again by barges) to Ruse (between April 14th - 16th 1919). The censorship office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 154**.

12th Bn The Hampshire Regiment (37th / 67th) / 79 Brigade: between November 23rd - 24th 1918 it is transported on the Danube from Ruse to **Cernavoda**, then between December 13th - 14th it is moved on the Danube to Silistra, where it establishes its garrison until its return (again on the Danube) to Ruse, between April 7th - 8th 1919. The censorship ▶▶▶▶

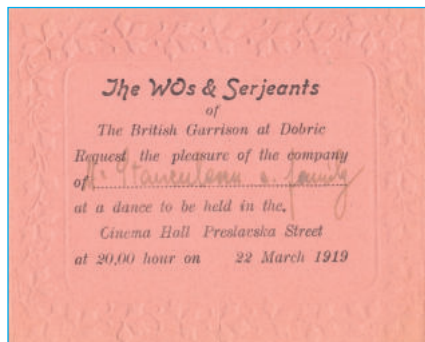

Fig. 6: Piesă non-poștală: invitație din 22 martie 1919 pentru o familie Stănculescu din partea sergenților Garnizoanei Britanice din Dobrici pentru o seară dansantă ținută la sala de cinema din Dobrici (WO = Warrant Officer, ar fi echivalentul sergentului major).
Fig. 6: Non-postal item: the invitation of March 22nd 1919 for Stanculescu family from the sergeants of the British Garrison in Dobrici for a dancing evening held at the cinema of Dobrici (WO = Warrant Officer, it would be equivalent to Sergeant-Major)

Fig. 7: Ștampilele oficiilor poștale, care pot apare pe corespondența militară britanică din România sau Cadrilater (după Slingsby)

Fig. 7: The post offices cancellations that can appear on British military mail from Romania or Cadrilater (after Slingsby)

ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 155.**

7th Bn The Oxfordshire and Buckinghamshire Light Infantry (43rd/52nd) / Brigada 78: între 21-24 ianuarie 1919 este mutat fracționat pe mare de la Varna la **Balcic**, unde-și stabilește garnizoana până la reîntoarcerea pe jos la Varna (7-9 aprilie 1919). După cum am văzut mai sus, corespondența de la acest batalion nu este cartată prin oficiul poștal al Brigăzii 78, ci prin acela al Eșalonului II al Diviziei 26 din Varna (vezi Fig. 3). Biroul său de cenzură a folosit o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 150.**

7th Bn Princess Charlotte of Wales's (Royal Berkshire Regiment) (49th/66th) / Brigada 78: între 10-13 decembrie 1918 este transportată de la Ruse la **Dobrici**, unde-și stabilește garnizoana până la 21 aprilie 1919, când se întoarce cu trenul la Varna. Biroul său de cenzură a folosit o ștampilă **PASSED BY CENSOR No. 151.**

Este foarte important de precizat că cenzura regimentală (cea de la nivelul comandamentelor și subunităților, care folosea ștampile octogonale cu text **PASSED BY CENSOR Nr.**), a fost suspendată pentru unitățile armatei britanice la **28 martie 1919**, astfel încât nu ne putem aștepta să mai găsim corespondențe militare din Cadrilater cenzurate după această dată (deocamdată avem data timpurie 28 decembrie 1918, iar data târzie 1 februarie 1919). Vedem că biroul cenzurii de pe lângă Misiunea Militară Britanică nu a intrat în aceste prevederi, funcționând și la începutul lunii iulie 1919 (Fig. 2), dar nu mai târziu de noaptea 15/16 octombrie 1919, când întreaga cenzură militară britanică a încetat, iar ștampilele au trebuit returnate către *General Headquarters*.

office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 155.**

7th Bn The Oxfordshire and Buckinghamshire Light Infantry (43rd / 52nd) / 78 Brigade: between January 21st - 24th 1919 it is partly relocated by sea from Varna to **Balchik**, where it sets its garrison until it returns to Varna (April 7th - 9th 1919). As we have seen above, the correspondence from this battalion is not sorted through the 78 Brigade post office, but by that of the Echelon II of the 26th Division from Varna (see Fig. 3). The censorship office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 150.**

7th Bn Princess Charlotte of Wales's (Royal Berkshire Regiment) (49th / 66th) / 78 Brigade: between December 10th-13th 1918 it is transported from Ruse to Dobrici, where it established its garrison until April 21st 1919, when it returns by train to Varna. The censorship office used a cachet **PASSED BY CENSOR No. 151.**

It is very important to state that the regimental censorship (that at the commandment and subunit level, which used octagonal cancellers with the text **PASSED BY CENSOR No.**) was suspended for the British Army units on March 28th 1919, so that we can not expect to find military correspondence from the Cadrilater censored after this date (for now we have the early date of December 28th 1918, and a late date of February 1st 1919). We see that the censorship office next to the British Military Mission did not enter these provisions, it also functioning at the beginning of July 1919 (Fig. 2), but no later than the night of October 15th / 16th 1919, when the whole British military censorship ended, and the cachets had to be returned to the *General Headquarters*.

Howard Lee WILLIAMS, MD
Dan N. DOBRESCU

the first to fly twice the speed of sound; X-4 programs emphasizing stability and control investigations; Variable sweep wing X-5 programs; Programs involving the XF-92A, prototype delta-wing fighters; B-47 flight investigations; Investigation using Century Series fighters, F-100, F-102, F-104, F-105, and F-107.

In his position as Chief of the NASA High-Speed Flight Station, Walt Williams was actively engaged in establishing and planning the research requirements for the development of the X-15 aircraft ³ (*Fig. 2 - X-15 typical mission; Fig. 3 - John Mc Key, emergency landing, Edwards Air Force Base, EDWARDS AIR BASE FORCE, EDWARDS CALIF., NOV 9, 1962 postmark; Fig. 4 - pilot Neil Amstrong with X-15 number 1; Fig. 5 and Fig. 6 - USA stamps, Mi #4062-3 / Sc #4018-9, draft of the experimental X-15 aircraft, computer generated aerodynamic study of X-Plane*) which, as the world's first hypersonic aircraft, set world speed and altitude records and was the most successful research aircraft up to that time. In January 1958, he became Chairman of the X-15 Flight Test Steering Committee, changed in January 1959 to the X-15 Joint Operating Committee.

In April 1959, he was appointed a member of the Advisory Group for Air Research and Development for the North Atlantic Treaty Organization (NATO). The

² The National Advisory Committee for Aeronautics was the predecessor of NASA

³ https://en.wikipedia.org/wiki/North_American_X-15

was his participation in the Strategic Arms Reduction Talks that were underway during his tenure.

He was an Associate Fellow of the Institute of the Aerospace Sciences (IAS) and a member of the Mexico-U.S. Commission for Space Tracking Observation Project Mercury. Walt Williams had been prominent in program participation and was Chairman of the Flight Testing Session, IAS in 1958 and Session Chairman of

Fig. 4

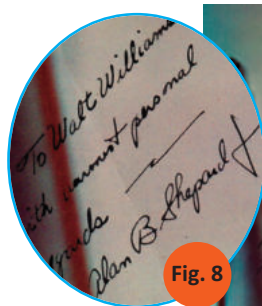

Fig. 8

the Conference on the Progress of the X-15 Project in 1959. The accomplishment of the X-15 Project influenced the direction of the US space program development, which was completely different from that of the Soviet space program.

On August 28, 1959, Walt Williams left the NASA High-Speed Flight Station and was assigned responsibility for overall launch operations in Project Mercury. He directed the Worldwide Tracking Network and recovery operations for manned space flight missions. As Operations Director in Mercury Control Center (Fig. 7) at Cape Canaveral, Florida, Walt Williams utilized the combined know-how of approximately 20 scientists and engineers on the site. Each of these men was responsible for a specific facet of space flight and reported directly to Walt Williams during flight operations, which enabled him to assess the flight and make necessary decisions.

Walt Williams performed as Flight Operations Director for some of America's earliest manned space flights⁴: the suborbital flight of Astronaut Alan B. Shepard, Jr. (Fig. 8, A. B. Shepard, Jr. autographed with dedication to Walt Williams) on May 5, 1961; the suborbital flight of Astronaut Virgil I. Grissom on July 21, 1961; the three-orbit flight of Astronaut John M. Glenn, Jr. on February 20, 1962.

He also directed the manless orbital flight of September 13, 1961 and the two-orbit mission of

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

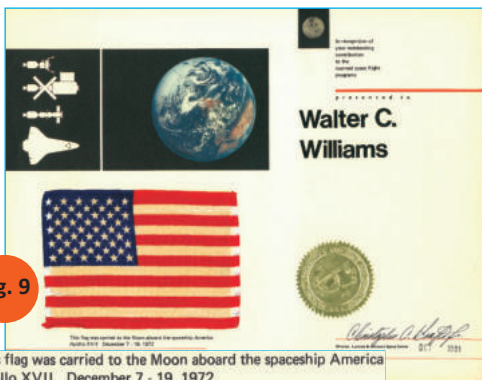

Fig. 9

Fig. 10

the chimpanzee, Enos, on November 29, 1961.

Walt Williams also involved in Gemini and Apollo (Fig. 9) manned space flight programs.

Walt Williams received many honors, including the NASA Distinguished Service Medal (the first time - June 1962, for Project Mercury; the second time - August 14, 1981; the third time - December 15, 1988 - Fig. 10, for major contributions to the successful Shuttle return to flight), an honorary PhD (doctorate) of engineering from LSU (1963). He also received the Haley Astronautics Award, the Sylvanus Albert Reed Award for his contributions to supersonic and space flights; and the John J. Montgomery Award.

continued on page 14

⁴ For detail see Dobrescu, Dan N. - *Walter C. Williams (1919-1995), his role in the success of America's space program*, philatelica.ro, 2(25), 2013, 20-22

Informații suplimentare despre emisiunea ARLUS 1946

ing. Călin MARINESCU, engineer

Asociația Română pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică, pe scurt A.R.L.U.S., era o asociație al cărei scop declarat era cunoașterea reciprocă și promovarea legăturilor de prietenie dintre România și URSS. Despre ce fel de „legături de prietenie” existau între România, stat ocupat de armatele sovietice și cu o conducere impusă de acestea și U.R.S.S., stat care rupsesse din nou teritorii străbune din România și care impusesse cu forța o nouă ordine socială și politică, improprie poporului român, nu e cazul să se comenteze, totul intrând în istorie. Dar, pe data de 20 octombrie 1944, devenită apoi "Ziua Prieteniei româno-sovietice", a fost înființată în București de către intelectuali(?) din România ARLUS.

Poșta Română, care devenise și ea un organ de propagandă a intereselor URSS în România, a emis în perioada 1945-1955 un număr de opt emisiuni poștale consacrate ARLUS și congreselor sale și alte emisiuni pentru „prietenia româno-sovietică”. În *Tabelul nr. 1* sunt prezentate datele de punere în circulație a celor opt emisiuni ¹⁾.

Tabelul nr. 1 / Table no. 1

1945	1946	19471	1948	1950	1951	1952	1955
20 mai May 20 th	20 oct. Oct. 20 th	30 oct. Oct. 30 th	29 oct. Oct. 29 th	2 noe. Nov. 2 nd	11 oct. Oct. 11 th	oct.(?) Oct.(?)	20 oct. Oct. 20 th

Dacă prima emisiune consacrată ARLUS a fost emisă pe 20 mai 1945, cea de a doua, din 1946 a fost emisă pe 20 octombrie 1946, adică exact la doi ani de la înființarea ARLUS. În mod oficial caracteristicile emisiunii din anul 1946 au fost incluse în trei Decizii ale DGPTT publicate în Monitorul Oficial al României:

- Decizia nr. 24.388/17 iulie 1946 ²⁾ stipula emiterea a patru mărci poștale în cadrul emisiunii poștale „A.R.L.U.S.” cu valorile de 80, 100, 300, 300+1200 lei, ultima valoare urmând a fi emisă datelată și nedantelată (adică seria cuprindea cinci mărci poștale). Mărcile urmau să fie puse în circulație în cursul lunii septembrie 1946. Tirajul mărcilor urma să fie de 750.000 exemplare în coli de 100 bucăți datelate pentru primele trei valori și de 300.000 exemplare datelate și 300.000 exemplare nedantelate pentru valoarea a patra.

- Decizia nr. 31.780/19 septembrie 1946 ³⁾ stipula completarea deciziei din 17 iulie 1946 cu emiterea unei colițe cu marcă perforată cu valoare nominală de 1.000 lei și valoare de vânzare de 6.000 lei într-un tiraj de 62.000 exemplare. Mărcile poștale și colița urmau să fie puse în circulație pe data de ►►►

Additional informations about 1946 ARLUS postage stamp issue

The Romanian Association for relations with Soviet Union, ARLUS, in short, was an association whose stated purpose was the mutual knowledge and promotion of the friendship between Romania and USSR. About what kind of “friendship” was between Romania, an occupied state by the Soviet armies and with a leadership imposed by them and the USSR, a state that had once again ruptured ancient territories from Romania and which had forcefully imposed a new social and political order, improper for the Romanian people, it is not necessary to comment, everything has entered history. But, on the day of October 20th 1944, then the "Romanian-Soviet Friendship Day", it was established, in Bucharest by the intellectuals (?) of Romania, ARLUS.

The Romanian Post which had also become a propaganda organ of the USSR interests in Romania, issued during the period of 1945-1955 a number of eight postage stamps issues dedicated to the ARLUS and its congresses and other issues to the “Romanian-Soviet friendship”. In the *Table no. 1* there are presented the launching dates of the eight issues ¹⁾.

If the first postage stamps issue dedicated to the ARLUS was issued on May 20th 1945, the second one, of 1946, was issued on October 20th 1946, so that after two years since the establishment of the ARLUS. Officially the characteristics of the 1946 issue were included in three DGPTT Decisions published in the Official Gazette of Romania:

- The Decision no. 24,388/17 July 1946 ²⁾ stipulated the issue of four postage stamps, within the “A.R.L.U.S.” postage stamps issue, with the face value of 80, 100, 300, 300+1200 lei, the last piece will be issued perforated and imperforated (so the issue was of five postage stamps). The postage stamps would be put into circulation during the month of September 1946. The run printing would be of 750,000 items in sheets of 100 perforated pieces for the first three values and of 300,000 perforated pieces and 300,000 imperforated pieces for the fourth value.

- The Decision no. 31,780/19 September 1946 ³⁾ stipulated the completion of the decision of July 17th 1946 with the issuing of one souvenir sheet with perforated stamp of face value of 1,000 lei and 6,000 lei value of sale in a run printing of 62,000 items. The postage stamps and the souvenir sheet would be put into circulation on October 20th 1946, as it happened in fact. The franking validity period was established at 90 days for the first three values and 115 days for the fourth perforated and imperforated value and for the souvenir sheet. ►►►

¹⁾ Corneliu Spineanu, *Catalogul Mărcilor Poștale Românești 1858-1947*, Vol. 1, București, 1984

²⁾ Monitorul Oficial al României, nr. 167/22 iul. 1946, pag. 7696-7697

³⁾ Monitorul Oficial al României, nr. 223/26 sept. 1946, pag. 10478

20 octombrie 1946, așa cum s-a și întâmplat. Perioada valabilității de francare a fost stabilită la 90 de zile pentru primele trei valori și la 115 zile pentru valoarea a patra dantelată și nedantelată și pentru coliță.

- Decizia nr. 34.648/14 octombrie 1946⁴⁾ a fost dată în completarea celor două decizii anterioare și stipula distribuirea și vânzarea mărcilor poștale și a colitelor ARLUS. Acestea au fost prezentate în *Tabelele nr. 2 și nr. 3*. Pentru abonați la fiecare grupă de abonamente erau repartizate câte 5 serii formate din primele trei mărci (A), câte 2 serii formată din primele trei mărci plus marca cu suprataxă dantelată și nedantelată (B), iar colițele conform *Tabelului nr. 3*. La oficiile poștale menționate în *Tabelul nr. 2* vânzarea „la liber” a seriilor se făcea pe baza actului de identitate, în proporția: câte trei serii formate din primele trei mărci (A) și o serie formată din primele trei mărci plus marca cu suprataxă dantelată și nedantelată (B).

Cu toate că au fost luate atâtea măsuri de evitare a stocării mărcilor acestei emisiuni (ca și a celorlalte

- The Decision no. 34.648/14 October 1946⁴⁾ was issued for completion the two previous decisions and stipulated on the distribution and sale of ARLUS postage stamps and souvenir sheets. These were presented in the *Table no. 2* and the *Table no. 3*. For subscribers to each subscription group were assigned 5 series of the first three postage stamps (A), 2 series of the first three stamps plus the perforated or imperforated postage stamp with surcharge (B), and the souvenir sheets accordingly to the *Table no. 3*. At the post offices mentioned in *Table no. 2* the “free” sale of the series was made on the basis of identity card, following the proportion: three series of the first three stamps (A) and a series of the first three stamps plus the perforated and imperforated postage stamp with surcharge (B).

Although so many measures for avoiding the storage of the postage stamps of this issue (as well as other inflationary issues) have been taken, actually, due to the rising inflation of those years, merchants sought to invest heavily in all postage issues. This thing

Tabelul nr. 2 / Table no. 2

Nr. crt. Crt. no.	Destinația Destination	Serii (buc.) Series (pcs.)	Serii (buc.) Series (pcs.)	Colițe (buc.) Souvenir sheets (pcs.)	Observații Notifications
1.	UPU	357A	357B	357	
2.	Conservator / Deposit	501A	501B	501	
3.	Autorități / Authorities	685A	685B	685	
4.	Abonați / Subscribers	...	...	...	Număr neprecizat / Unspecified no.
5.	ARLUS	31.000A	31.000B	6.200	Contra cost / For money
6.	Of. București 1 / Bucharest 1 Office	60.000A	20.000B	-	
7.	Of. de sector București / Bucharest sector office	45.000A	15.000B	-	
8.	Of. de reședință din țară / Office from the residence in the country	165.000A	55.000B	-	

A - serii fără suprataxă (formate din primele trei mărci) / the series without surcharge (made of the first three postage stamps);
B - serii cu suprataxă (formate din primele trei mărci plus marca cu suprataxă dantelată și nedantelată) / the series with surcharge (made of the first three postage stamps plus the perforated and imperforated postage stamp with surcharge)

emisiuni de inflație), în realitate, datorită inflației galopante a acelor ani, negustorii au căutat să investească masiv în toate emisiunile poștale. Acest lucru, cât și valorile nominale scăzute și suprataxa mare, au făcut ca emisiunile anilor 1945-1947 să nu fie aplicate pe corespondența poștală, deci să nu „circule” și timp de peste 70 de ani să aibă cote foarte scăzute. Mărcile poștale din aceste emisiuni care au reușit să fie aplicate pe corespondență, chiar în scop filatelic, sunt căutate și apreciate în orice colecție filatelică.

Pentru acei ani, emiterea unei emisiuni de mărci poștale reprezintă un proces îndelungat cu mai multe etape. Amintim numai câteva dintre acestea: scoaterea la concurs a machetelor mărcilor, aprobarea tehnică și politică (cenzura) machetei, tipărirea preliminară a machetelor, probe de culori și în final BT-ul, adică „bunul de tipar”.

Un interesant desen preliminar cu dimensiunile 100 x 123,5 mm (93 x 116 mm) și cu valoarea nominală de 40 lei este reprodus în *Fig. 1*. Desenul ▶▶▶▶

and also the low face values and the high surcharge have made the postage stamps issues of the years 1945-1947 not to be applied on postal mail, so not to “circulate” and over 70 years to have very low quotations. The postage stamps of this issue which have been applied on mail, even in philatelic purpose, are searched an appreciated in any philatelic collection.

For those years, issuing a postage stamp issue represents a long process in several stages, of which we mention a few: the presentation for competition of the stamps drawings, the technical and political (censorship) of the drawing, the color proofs and finally the BT, so that “signature for the press”.

An interesting preliminary drawing with the dimensions 100 x 123.5 mm (93 x 116 mm) and with the face value of 40 lei is shown in *Fig. 1*. The drawing represents Dimitrie Cantemir. The design is very similar to the final postage stamp of 80 lei of the ARLUS issue of 1946 (*Fig. 2*). It can be inferred that some new requirements were imposed on the original design before

⁴⁾ Monitorul Oficial al României, nr.240/16 oct. 1946, pag. 11126

Tabelul nr. 3 / Table no. 3

Numărul de grupe de abonamente / No. of the subscription groups	Numărul de colițe repartizate / No. of distributed souvenir sheets	Numărul de grupe de abonamente / No. of the subscription groups	Numărul de colițe repartizate / No. of distributed souvenir sheets
1, 2	1	51, 52	26
3, 4	2	55, 56	28
5, 6	4	57	29
7, 8, 9	5	60	30
10, 11	6	80	40
12, 13	7	96	45
14, 15	8	100, 101, 102, 105	46
16	9	110, 112, 114	48
19, 20	10	116	50
21, 22	11	120	52
23	12	125	54
25, 26	13	160	61
30	15	200	70
32	16	210	72
37, 38	19	250	80
40	20	300	89
41	21	400	108
44	22	500	125
50	25	510	127

Fig. 1

Fig. 2

îl înfățișează pe Dimitrie Cantemir. Desenul este foarte asemănător cu marca poștală definitivă de 80 lei a emisiunii ARLUS din 1946 (Fig. 2). Se poate deduce că desenului inițial i-au fost impuse câteva cerințe noi înainte de aprobare: lui Dimitrie Cantemir să i se prezinte bustul nu numai capul, dublarea valorii nominale de la 40 la 80 lei cu ușoare modificări grafice, schimbarea tipului literelor din inscripții, etc.

Nu s-a putut stabili cu certitudine dacă acest desen a fost realizat de O. Adler, machetatorul emisiunii sau de un alt machetator, dar el reprezintă o etapă importantă din istoria emisiunii poștale „ARLUS” din anul 1946.

De facto, ARLUS a fost desființat în anul 1964, nu mult după ce, în aprilie 1964, Biroul Politic și apoi CC al PMR au adoptat "Declarația cu privire la poziția PMR în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale", în care PMR declara că fiecare stat comunist este suveran, acționând după principiul independenței, nerecunoscând nevoia existenței unui partid - "frate mai mare".

approval: to be shown Dimitrie Cantemir's bust not only his head, to double the face value from 40 lei to 80 lei and make slight graphic changes, to change the letters type from the inscriptions etc.

It was not possible to establish with certainty whether this drawing was made by O. Adler, the designer of the issue or by other designer, but it represents an important stage in the history of 1946 "ARLUS" postage stamp issue.

De facto, the ARLUS was disbanded in 1964, not long after, in April 1964, the Political Bureau and then the Central Committee of the PMR (Romanian Workers' Party) adopted the "Statement on the position of the PMR regarding the issues of the international communist and working-class movement", where the PMR declared that each communist state is sovereign, acting on the principle of independence, not recognizing the need for a party - "big brother".

Walter C. Williams ...

following from page 11

In 1963, Dr. Walt Williams became Deputy Associate Administrator in the Office of Manned Space Flight at NASA Headquarters. After working in management positions with Aerospace Corp. from 1964 to 1975, he returned to NASA Headquarters in 1975 as Chief Engineer which was a new office created by the Administration for him. His duties included general oversight of the NASA program which was

mired in technological and management difficulties much as Project Mercury was when he was brought in late in 1959. He retired from that position in July 1982.

Dr. Williams died (October 4, 1995) at his home in Tarzana, California.

Dr. Williams survived by his wife, Helen M. Williams; sons, Charles M. Williams, Howard Lee Williams and his daughter, Elizabeth Ann Powell.

On November 17, 1995, Center Director Kenneth J. Szalai renamed the Integrated Test Facility (ITF) as

the Walter C. Williams Research Aircraft Integration Facility.

Dr. Walt Williams has had an immeasurable impact on the development of NACA / NASA's programs and policies. His contributions in this fields (aircraft industry and space programs) led to his country's pre-eminence in space technology and exploration.

Dan N. Dobrescu became in-law to Walt C. Williams, through his daughter's marriage to **Howard L. Williams MD**, one of Walt's three children.

Martha Bibescu - O scrisoare din anul 1917

Norbert BLISTYAR

Se întâmplă deseori ca, pentru clarificarea unor aspecte filatelice legate de francatură, ștampilă sau drumul parcurs de o trimitere poștală, să apelăm la informațiile istorice din perioada respectivă. Uneori însă și filatelia poate contribui la elucidarea și interpretarea unor aspecte sau evenimente istorice legate de expeditorul sau destinatarul unei trimiteri poștale. Un asemenea caz îl găsim și la scrisoarea alăturată (Fig. 1). La prima vedere nimic deosebit, un plic purtând ștampila de verificare a corespondenței poștale din timpul ocupației germane la București, datată 14 Martie 1918 și în stânga sus ștampila cenzorului. Scrisoarea nu este francată, de unde și ștampila **T** și notația manuscrisă **50** pentru taxa ce urmează a fi încasată. Pe plic lipsește ștampila poștală, semn că probabil scrisoarea a fost pusă la București într-o cutie poștală.

Filatelic, o piesă destul de obișnuită pentru perioada respectivă și care nu ridică probleme deosebite. În plic s-a păstrat însă și scrisoarea, iar aceasta este semnată de Martha Bibescu. Scrisoarea în cauză este scrisă în limba franceză, adresată Letiției Cerkez și datată Viena, 4 mai 1917 (Fig. 2, original și traducere).

continuare la pag. 23

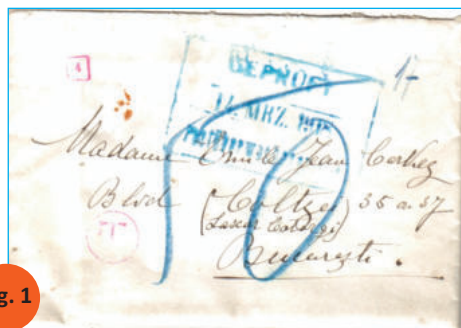

Fig. 1

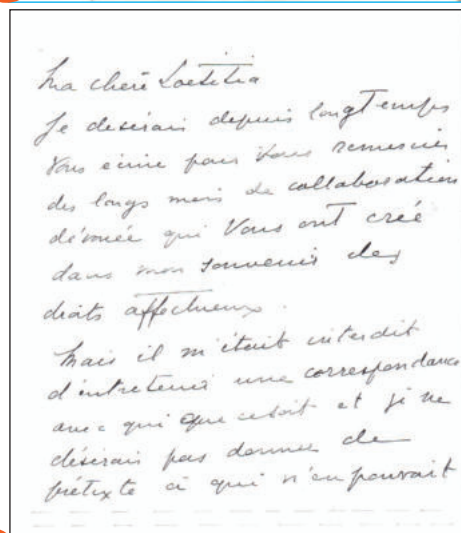

Fig. 2

Dragă Letiția,

Dorean de mult timp să vă scriu ca să vă mulțumesc pentru lungile luni de colaborare devotată care v-au creat în amintirea mea drepturi pline de afecțiune.

Dar imi era interzis să port o corespondență cu oricine și nu doream să creez pretexte celor care dealtfel nu găseau niciunul pentru detenția mea.

Acum toate acestea sunt doar amintiri.

Nu regret în nici un fel de a fi servit drept ostatic pentru țara mea, și dacă sunt fericită să-mi regăsesc copilul și familia, port cu mine mereu sentimentul de recunoștință ce se îndreaptă către cei pe care îi părăsesc și regretul de a fi obligată să vă părăsesc.

Surorile mi-au spus cât de bine merge spitalul și că își va închide porțile după ce și-a făcut datoria cu prisosință.

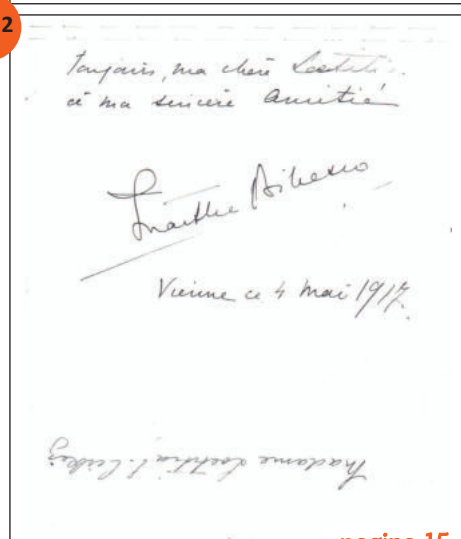
Sunt foarte fericită pentru aceasta și știu ce rol ați avut în tot ce s-a putut face împreună în timpul lunilor acelei grele ierni, și în tot ce s-a făcut în continuare după plecarea mea.

Nu mă uitați, vă rog, alături de dragii vostri socrii și credeți mereu, draga mea Letiția, în sincera mea prietenie

Martha Bibescu

Viena în 4 Mai 1917

Madame Letiția E. Cerkez

Cenzura poștală în ultimii ani ai Epocii de aur (III)

Florin PATAPIE - RAICU

3 - Ștampila de cenzură TRZ. BUC.

Este o ștampilă cu un text prescurtat, poziționat într-un încadrământ dreptunghiular (Fig. 21), care a fost aplicată pe toată durata de utilizare numai cu tuș negru. Am întâlnit-o pentru prima dată aplicată pe un plic format lung, cu capacul de închidere nelipit, expediat de firma *Applied Photophysics Limited* din Londra la data de 12.07.1982 pe numele meu la Centrul de Fizică Tehnică - Iași și având ștampila cu data de cartare 27.7.82 a Centrului de Tranzit - Iași (așadar, după 15 zile de la expediere). De la început m-am întrebat ce semnifică prima prescurtare din textul acestei ștampile, care de această dată era în format mare și la vedere (evident, a doua prescurtare era pentru **București** - locul unde, tuturor românilor, ni se cam umblă pe la destin începând cu anul 1859). Această ștampilă de cenzură a fost aplicată până la finele "iepocii" - în cvasitotalitatea cazurilor - numai pe fața anumitor trimiteri din Vest (am în colecție un singur plic cu această ștampilă aplicată pe spatele trimiterii). În dorința de a-mi explica această prescurtare **TRZ.** am adus problema în discuție la întâlnirile săptămânale de la sediul asociației noastre filatelice, prezentându-le colegilor plicuri cu această ștampilă de cenzură, cu speranța că au primit și ei astfel de trimiteri și și-au pus aceeași întrebare la fel ca și mine. Speranțele mele s-au dovedit a fi fost slabe, la fel ca și interesul colegilor pentru această problemă. La sfârșitul unui adevărat *brainstorming* am reușit să obțin de la unul dintre ei ipoteza din start neconfirmabilă că acest **TRZ.** ar proveni de la cuvântul **TRANZIT**, ceea ce sperau și cenzorii Securității că vom crede, fără a-i bănuia cumva de imixtiuni în corespondența noastră prin operațiuni de cenzură pe timp de pace. Dar ei se aflau în război cu noi, ne aplicau la modul axiomatic prezumpția de... vinovăție!

După primirea mai multor astfel de trimiteri poștale cu ștampila dreptunghiulară având acest text **TRZ. BUC.** am ajuns la concluzia că prescurtarea provenea de la inițialele cuvintelor **TIPĂRITURI, REVISTE, ZIARE**. Într-adevăr, multe din aceste trimiteri poștale conțineau prospecte, broșuri, reprinturi ale unor articole din reviste de specialitate, fotocopii (copii xerox) ale unor pagini din cataloage specializate (inclusiv filatelice), din reviste sau ziare etc. Ca regulă evidentă, această ștampilă nu se aplica pe trimiterile poștale în format obișnuit, ci doar pe plicuri de la formatul DL 110X220 mm în sus, care erau deschise (cu capacul nelipit) de la expediere ori care erau lipite cu o mică bulină autoadezivă ce putea fi ușor dezlipită pentru a avea acces direct la conținutul trimiterii spre vizionare / cenzurare.

Cenzorii se aflau însă într-un fel de confuzie referitoare la utilizarea acestei ștampile **TRZ. BUC.** deoarece, de multe ori, pentru cenzurarea unor astfel de trimiteri - conținând prospecte, broșuri, mici cata-

Fig. 21

loage, reprinturi - aplicau ștampilele de cenzură numerice, în timp ce pe unele plicuri închise / lipite la capac foloseau ștampila **TRZ. BUC.** dacă erau de la formatul DL 110X220 mm în sus. Unele firme expediau prospecte, reviste și cataloage în anvelope din material plastic transparent pentru a... ușura munca cenzorilor de la *Buc.* În lume se știa atunci la fel de bine ca și astăzi ce se întâmplă în România, doar securității se credeau și se cred și acum, la bătrânețe, mai inteligenți ca alții, neștiind că prostia, răutatea și ticăloșia sunt distribuite uniform pe Pământ! Erau firme sau persoane în Vest care îți expediau două trimiteri identice în aceeași zi în ideea că măcar una tot ajunge la tine! Oamenii erau bine informați despre cenzura din România, mai puțin noi! Dar la fel de bine, uneori, le primeai pe amândouă tot într-o aceeași zi, cu ștampile identice de cenzură! Confuziile cenzorilor în cazul utilizării ștampilei de cenzură **TRZ. BUC.** mă cam derutau, întrebându-mă adesea dacă respectau sau nu un posibil... protocol de aplicare a vreunui regulament al operațiunilor de cenzurare.

După apariția primei părți a acestei lucrări despre Cenzura poștală în ultimii ani ai *Epocii de aur* [1] am primit un mesaj de apreciere din partea unui distins coleg, de la care am aflat că la CNSAS s-a găsit un regulament de uz intern referitor la modul cum trebuia făcută cenzura corespondenței sosite din străinătate în acei ani ai "iepocii de aur", dar găsitorii nu l-au tratat la modul serios, crezând că a fost doar un material pur teoretic, nepus în practică de către cei de la Securitate. Iată că bănuiala mea s-a adevărit, exista un regulament, dar cenzorii "iepocii de aur" nu și l-au însușit în mod corect, ei nu și-au învățat lecția în mai bine de 10 ani de activitate plătită în acest domeniu, nu-i așa, de *maare* importantă pentru economia națională! Vedem iar și iar superficialitatea românească, prezentă în orice domeniu - de la construirea autostrăzilor la frecatul menței pe salarii mari de la bugetul statului!

Ștampila de cenzură **TRZ. BUC.** a fost aplicată de către cenzori la modul neglijent în cazul majorității trimiterilor poștale implicate. Amprenteale acestora - mai mult sau mai puțin dreptunghiulare - sunt de foarte multe ori incomplete, neclare, dublate ca imagine, deformate... Atunci când le-am colecționat am crezut că este vorba de un singur ștampilă, dar acum când scriu acest text - privind cu atenție plicurile pe care le am - observ diferențe între diversele amprente ale ștampilei de cenzură **TRZ. BUC.** Am trecut la o nouă

Tabel 1

Localitatea, țara și data expedierii	Data sosirii la lași	d (mm)	l (mm)*	Forma ștampilei TRZ.BUC.	Fig.
Londra, Marea Britanie, 12.07.1982	27.07.1982	18	6	dreptunghiulară	21
Breitengüssbad, RFG 23.04.1985	08.05.1985	20	7 - 6,5	biconvexă	22
Bamberg, RFG 09.10.1985	19.10.1985	19	6,5 - 7	biconcavă	23
Bamberg, RFG 05.01.1986	15.01.1986	20	7	dreptunghiulară	24
South Melbourne, Australia, 1986	22.01.1986	18	6,5 - 6	biconvexă	25
Bamberg, RFG 05.09.1986	18.09.1986	18	6 - 6,5	trapez lung	26
ONU Viena, Austria 25.07.1986	01.08.1986	18,5	6	dreptunghiulară, teșită în stânga	27

* lățimea l a dreptunghiului, măsurată la mijlocul acestuia (a doua valoare, acolo unde este cazul, este lățimea dreptunghiului pentru formatul "lenticular" al ștampilei, măsurată la capete pentru tipul biconvex și la mijloc pentru tipul biconcav)

analiză, am separat plicurile cu imagini cât mai bune ale acestei ștampile de cenzură, am făcut măsurători, am căutat un criteriu comun de comparație (lucru dificil din cauza calității proaste a amprentelor acestor ștampile) și am descoperit (deocamdată) nu mai puțin de 7 astfel de ștampile diferite! Criteriul

principal de departajare în diversele tipuri este distanța **d** dintre bara verticală a literei **T** și prima linie verticală din litera **U**. Acest criteriu nefiind suficient, pentru departajarea tipurilor a trebuit să mai introduc încă două criterii: lățimea **l** a dreptunghiului ștampilei și **forma** sa exactă. În **Tabelul 1**, corespunzător celor 7 figuri, de la **Fig. 21** la **Fig. 27** prezint aceste 7 tipuri ale ștampilei de cenzură **TRZ. BUC.**

Cu excepția primului tip (care este din anul 1982), celelalte 6 tipuri ale ștampilei (aplicate cel mai bine posibil din ceea ce am eu în colecție) sunt grupate pe durata unui an și 3 luni (aprilie 1985 - iulie 1986), ceea ce ar duce la concluzia că au fost folosite aproape simultan de către tot atâția cenzori. Calitatea proastă ulterioară a acestor amprente m-ar determina să cred că ștemplurile erau confecționate dintr-un polimer de slabă calitate și că utilizarea lor intensivă a condus la o uzură rapidă; combinată cu modul neglijent de aplicare pe trimerile poștale cenzurate,

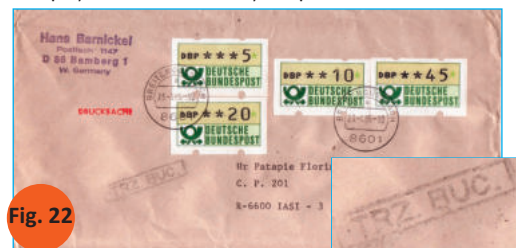

Fig. 22

Fig. 23

Fig. 24

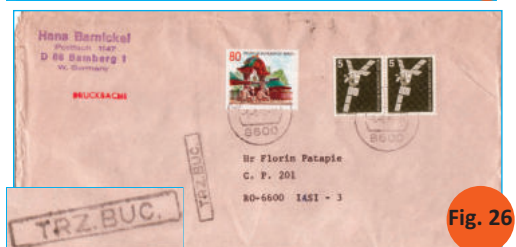

Fig. 26

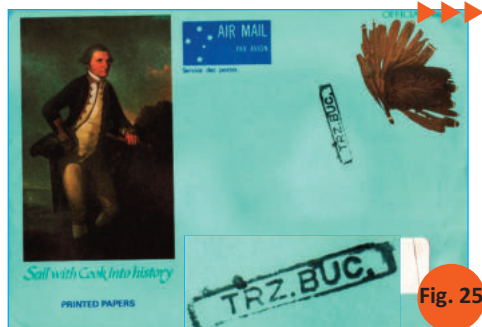

Fig. 25

Fig. 27

aceasta a condus după scurt timp de utilizare la niște amprente de foarte proastă calitate pe respectivele plicuri. Nu am întâlnit aceste ștampile de cenzură pe cărți poștale, ceea ce nu este cazul pentru ștampilele de cenzură numerice, când - din exces de zel - unii cenzori din *grupa cifrei 1* - ștampilau cărți poștale (Fig. 28, o carte poștală întreg poștal, expediată pe 05.12.1986 din Bamberg, RFG, sosită la Iași - Transitz pe 17.12.1986 și purtând ștampila de cenzură numerică 1 tip *băt*, sau Fig. 29 - două vederi având pe față imagini din Bremen, RFG, iar pe spate - francatura corespunzătoare, obliterate cu ștampila figurativă, cu caracter astrofilatic, dedicată lansării pe 30.10.1985 a laboratorului spațial european SPACELAB D-1 instalat pe naveta spațială *Challenger* în misiunea STS-61-A(D1) cu 8 astronauți la bord - un număr record până în prezent, din care 3 erau europeni; Bremen este portul german din care laboratorul SPACELAB D-1 a fost transportat pe cale maritimă până în portul american Cape Canaveral, cele două vederi au data de sosire 12.11.1985 în Centrul de Transitz-Iași și ambele poartă ștampila de cenzură numerică 1 tip *bont*, pe care am întâlnit-o și pe plicuri).

Am în colecție ștampila de cenzură **TRZ. BUC.** aplicată din exces de zel și pe o trimitere **recomandată** din URSS pe adresa mea (Fig. 30)! Această ștampilă de cenzură nu se aplica pe trimiteri sosite din țările socialiste și nici pe trimiteri recomandate. Cenzorul, devenit filatelist de moment, a încercat (și a reușit la modul defectuos) să desprindă de pe fața plicului una din cele două colițe dedicate zborului comun sovieto-indian din anul 1984; pe spatele plicului mai sunt încă 3 exemplare ale acestei colițe pentru completarea francaturii. Văzând probabil că desprinderea primei colițe nu s-a făcut cu un rezultat bun, a renunțat să mai acționeze asupra celorlalte, dar a pus ștampila de cenzură aflată la îndemână pentru a da trimiterii un aspect de "SOSIT ÎN ACEASTĂ STARE...". Cred că cenzorul de la București mă știa deja ca pe un pasionat filatelist, deoarece din anul 1982 intrasem în vizorul acestor securiști nenorociți cu următorul tip de cenzură.

4 - Cenzura sadică pentru descurajarea filateliștilor

În anul 1981 am făcut o deplasare în interes de serviciu la Institutul Unificat de Cercetări Nucleare de la Dubna, URSS. Cu acest prilej, în luna noiembrie a celui an am cunoscut la Oficiul Poștal Central din Moscova un excelent partener de schimb filatelic pentru ștampile speciale tematice, în principal la temele *Cosmos* și *Atom*. În anul următor am primit pe adresa mea, deci efectiv circulată prin poștă, prima piesă tematică de la acest prieten, un FDC recomandat dedicat zborului în grup spre planeta Venus al sondelor spațiale Venus-13 și Venus-14. Următoarea piesă primită (la fel recomandată, ca și celelalte care au urmat vreme de câțiva ani) a fost FDC-ul pentru startul zborului cosmic sovieto-francez în misiunea Soțuz T-6 către stația spațială Saliut-7 din 24 iunie 1982. Începând cu această trimitere, toate piesele primite prezentau aceeași urmă de distrugere făcută de către un *cunoscător* în domeniu: tăierea cu ajutorul unui bisturiu a colțului timbrului

Fig. 28

Fig. 29

Fig. 30

pe care se afla aplicată o parte din ștampila specială. În acest fel piesa era definitiv compromisă! Eram foarte necăjit deoarece toate FDC-urile, plicurile întreguri poștale și frumoasele cărți poștale cu ștampile speciale îmi soseau deteriorate în modul prezentat mai sus. Am făcut o reclamație la Poșta Română cu referire la acest comportament sadic și ticălos iar răspunsul a fost că respectivele trimiteri sosesc din URSS în această stare, ceea ce nu puteam să cred! Oare ce avea cu mine marea Uniune Sovietică? Nu avea nimic! Am aflat în scurt timp că și alți filateliști români primeau astfel de piese recomandate deteriorate, dar nu operate cu bisturiul ca în cazul meu! Spre exemplu, am achiziționat de la filatelistul Toia Alexandru din București

(care venea periodic în Iași cu ocazia turneelor unui teatru din Capitală) una din piesele zborului cosmic sovieto-francez amintit mai sus, care la el era deteriorată prin ruperea incompletă a colțului timbrului pe care se afla aplicată o parte din ștampila specială. Dl Toia era foarte supărat că plicurile cu ștampile speciale din URSS îi seoseau astfel deteriorate, dar nu numai lui, ci și altor filателиști din București, iar când i-am spus cum le primesc eu nu s-a abținut să nu-i înjure pe securiști. Am lipit la loc colțul timbrului parțial rupt pe piesa de la dl Toia și am fost mulțumit că am un plic tematic mult mai bun decât cel primit de mine. La fel de bine știu că alți filателиști din București (unii cu origini basarabene, oameni mai în vârstă și aflați la pensie) primeau astfel de piese din URSS fără niciun fel de deteriorare intenționată. Totul se făcea cu sadism doar împotriva celor care trebuiau intimidati și descurajați de a mai purta corespondență cu străinătatea, fie chiar și cu filателиști din Est! Am un pachet cu astfel de piese filatelice deteriorate de către torționarii filatelici de la cenzura Securității, dar nu are rost să ocup spațiu de revistă cu imagini de acest gen. Precizez că după evenimentele din decembrie 1989 nu am mai primit piese astfel deteriorate de la partenerul de schimb din Moscova.

Culmea cenzurii poștale trăite de mine este în cazul unei scrisori care mi-a fost returnată din RFG (Fig. 31) deoarece destinatarul plecase fără să lase noua adresă. Partenerul meu de schimb filatelic, dl Herbert Guzy, era adjunctul dlui Lucien Cerneau în conducerea *Grupării tematiche Atom* din cadrul FIP, asociație la care eram membru cu toată opoziția cu iz politic din partea AFR (nu trebuia să colaborăm cu acești *capitaliști* decât cu voie de la ocârmuire!). În această scrisoare *Par Avion*, expediată de la Oficiul poștal Iași-3 în data de 25.02.1985, i-am trimis dlui Guzy câteva piese românești recente la tema *Atom* și o scrisoare cu informații la temă pentru buletinul tematic al grupării la care eram colaborator permanent. Destinatarul nefiind găsit, Deutsche Post a returnat scrisoarea, aplicând pe față două ștampile *Retour* iar pe spate o ștampilă a poștașului de domiciliu al destinatarului (cu data de 11.03 scrisă cu creionul) și o etichetă portocalie (ambele identice ca funcție) cu ștampila de zi 12.3.85 a oficiului poștal de destinație pe care se bifase motivul returnării scrisorii mele. Cenzorul probabil nu avea multă carte și a fost derutat de însemnele poștașilor germani, a crezut că este o trimitere originară din RFG, a deschis-o, nu a mai reușit să o închidă bine din cauza mea, a aplicat ștampila de cenzură numerică *1 cu linia verticală groasă* și i-a dat drumul spre Iași. Să explic de ce nu a putut cenzorul să închidă scrisoarea la loc: deoarece în România nu găseai plicuri de dimensiunile dorite (un coleg filatelist numea România *țara fără plicuri*), îmi confecționam plicuri din altele mai mari care se găseau prin librării, folosind aracetul ca adeziv la finalizarea plicurilor nou croite. Se știa că în România orice adeziv pentru producția de plicuri era aprobat de Securitate. Nu era și cazul aracetului, care era un adeziv utilizat în construcții ori în industria mobilei. Din acest motiv, plicul meu returnat nu a putut fi dezlipit la instalația cu aburi a cenzurului, ci a trebuit să fie deschis

Fig. 31

la modul chirurgical, cu răbdare, utilizând probabil același bisturiu cu care îmi erau distruse plicurile cu ștampile speciale primite din URSS.

5. - Cenzura corespondenței la locul de muncă

În activitatea de cercetare științifică trebuie să te documentezi ori de câte ori începi lucrul la un nou contract sau când urmărești să achiziționezi un aparat de măsură sau o instalație pentru analiza și studiul unor fenomene fizice, chimice, biologice etc. În acest scop te adresezi unor cercetători sau unor firme din străinătate pentru a primi informații în domeniu, iar pentru a fi mai credibil trebuie să precizezi, de preferință, adresa poștală a institutului în care lucrezi. După cum am mai scris în acest articol publicat în serial, toată corespondența sosită din Vest era cenzurată la Centrul național de tranzit din București înainte de a ajunge în mâna destinatarului. Corespondența sosită pe adresa unui institut de cercetare era ridicată de către secretara directorului de la oficiul poștal de care aparținea respectivul institut și era distribuită imediat destinatarilor individuali, cercetători sau ingineri. Până prin 1979 aceasta era procedura, dar apoi securistul Institutului (în mod oficial numit *omul de la protocol*) a primit sarcina de la Securitate să deschidă și să verifice conținutul scrisorilor sosite pe numele cercetătorilor. Cine știe ce pericole putea conține o astfel de scrisoare, pericole despre care un cenzor de la București putea să nu fie avizat, neavând pregătirea științifică necesară, nu-i așa? În cazul meu, omul de la protocol era un fost coleg de grupă din facultate, a cărui familie cu origini basarabene era în integralitate cunoscută drept colaboratoare cu vechime la cooperativa *Ochiul și timpanul*. Mi se întâmpla frecvent să aflu de la secretară că am corespondență de la o firmă din Vest și pe care să nu o primesc, chiar și la cerere repetată, de la colegul meu din facultate care îmi râdea la modul amical și tot la modul amical îmi spunea că respectivele prospecte sau cataloage de produse îi sunt și lui necesare! Nici măcar nu le vedeam, deși erau solicitate prin scrisori plătite din salariul meu! Probabil prin anul 1986 chestiunea corespondenței via Institut a devenit și mai importantă pentru Securitate și, cel puțin în cazul instituției în care lucram, răspunderea controlului fiecărei astfel de trimiteri poștale a trecut în însăși sarcina directorului, a cărui semnătură era prezentă pe orice scrisoare sosită

Catalog întreguri poștale (1928-1956), update (b): Envelopes (1931-1956)

Alăturat în Fig 1 (recto), Fig. 2 (recto), se prezintă două întreguri poștale, ce fac parte din aceeași familie¹, care se caracterizează prin următoarele:

- au același model de clapete - EL III²;
- inscripționarea este realizată cu fonte diferite (a se vedea detaliile).

¹ Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery 1928-1956*, AXA Botoșani 2017, p. 124

² *Ibidem*, p. 34

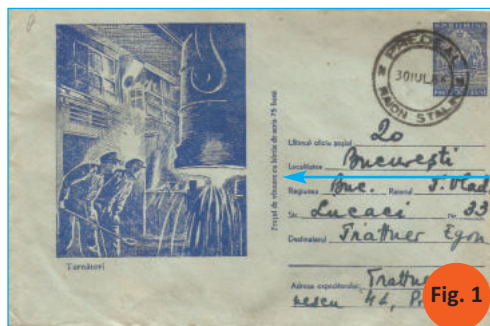

Fig. 1

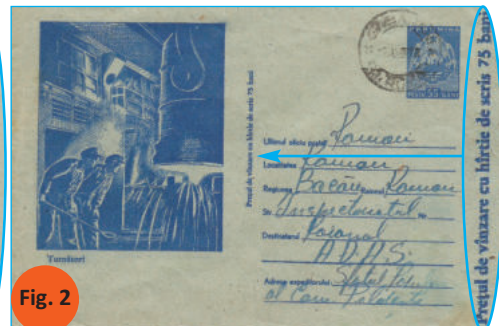

Fig. 2

ing. Emanoil SĂVOIU

Un mandat poștal - emisiunea 1918

Prezentăm alăturat un mandat poștal 5 B (ex-colecția Edouard Cohen), singurul mandat ștampilat cunoscut până în prezent. Plecare: IASI GARA 19 AUG 919; sosire: BUCURESTI 20 AUG 919; plătit: BUCU-

RESTI MANDATE 22 AUG 919. Mărci poștale adiționale aplicate la plecare (IASI): CAROL I "TIPOGRAFIATE" cu supratipar negru (P.T.T. F.P.) - 10 B roșu (supratipar răsturnat), 5 B verde. Taxă de plată 10 BANI (BUCURESTI).

ing. Emanoil SĂVOIU

FILATELISTUL FEROVIAR, nr. 93 (4) / noiembrie 2018, buletin informativ al Asociației Filateliștilor Feroviari din România - AFFR. Din sumar: *Calea ferată Gâtaia - Lugoj din traseul Jamul Mare - Buziaș - Lugoj - Ilia* (ing. Gabriel Mărgineanu); *85 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă de pe Valea Vaserului* (ing. Tiberiu Lörincz); *125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă Ghilvaci - Aradusad* (LT), *Calea ferată Bumbesti - Livezeni după 70*

de ani de la inaugurare (GM); *Aniversarea Stației C.F.R. Piatra Neamț* (GM); *Direcția Poștelor și a Diligențelor Moldovei (1852 - 1862) - 6* (Aurel Maxim); *Considerații asupra emisiunii de timbre uzuale „Carol II - călare” - 7* (ing. Alexandru Leonard Pop); *Obliterări fiscale islandeze Tollur* (ing. Radu Dănilă); *Numismatica românească în cartofilie* (6) - prof. Helmut Kulhaneck; *Leul, Banul și Paraua* (6) - AM; *IASI - a doua capitală a României (1916-1918)* - conf. dr. Valeriu Dornescu; *Realizări filatelice* (ing. G. Mărgineanu)

O varietate la un mandat poștal internațional din anul 1908

Alăturat prezentăm o varietate la un mandat poștal internațional (MO 20, emisiunea *Tipografiate*) * expediat la data de 6 octombrie 1908 - marca fixă este răsturnată și este poziționată în partea stângă jos în loc de partea dreaptă sus.

ing. Emanoil SĂVOIU

* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery 1870-1927, second edition, revised and added*, AXA Botoșani, 2016, p. 154-155

O telegramă - mandat din anul 1948 necatalogată

Alăturat prezentăm o telegramă - mandat din anul 1948 ce nu a fost catalogată în lucrarea noastră menționată mai jos ¹.

Telegrama - mandat prezentată alăturat este similară cu TMO 8 ². Marca fixă (5 LEI - simbol **as**) ³ albastru este suprapusă (simbol **ovpg** ⁴, negru). Dimensiune: 430x155 mm, împărțită în două pagini mari, formând patru pagini distincte (215x155 mm). Hârtie gri-rosiatică.

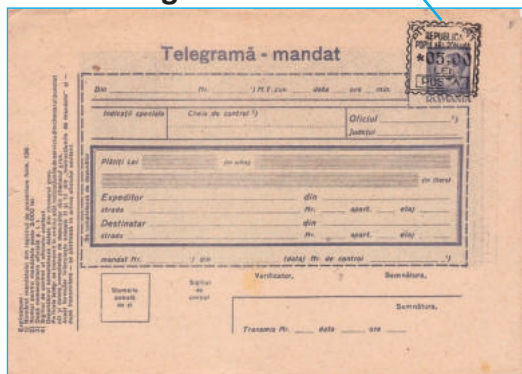
ing. Emanoil SĂVOIU

¹ Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery 1928-1956*, AXA Botoșani 2017, p. 154

² *Ibidem*, p. 152-153

³ *Ibidem*, p. 8

⁴ *Ibidem*, p. 18

► cumpărare ► vânzare

► Colectionar, strâng mărci poștale din Andora (franceză și spaniolă), Malta, Pribaltica, Ungaria și Albania, orice perioadă, după contact prealabil la tel. 0746 073 781 (mobil) sau 0332 426 425 (fix), Budeanu Neculai.

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IXeme Congres Internațional de Medicine et de Pharmacie Militaires, București 1937, computerstamps@yahoo.ro.

► Caut literatură referitoare la emisiunea Ziarști-1920-Ujságírók. Mă interesează articole și materiale referitoare la Congresul Ziarștilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon. Contact: office@stampland.net

Gibraltar (2018) - the world's first crypto currency stamps, QR-code

Acte de procedură juridică nesemnate

Cătălin Nicolae TUDOR

Alăturat prezetăm două acte de procedură juridică, sub forma unui întreg poștal (plic), ce nu au fost semnate nici de Petru Mihailov (în articolele sale, referitoare la acest subiect, publicate în revista Filatelia din anul 1986) și nici de Gheorghe Tudor (în cataloagele și articolele dedicate acestui subiect).

În Fig. 1 prezentăm un astfel de întreg poștal emis în anul 1957, care se caracterizează prin aceea că este defectuos debitat.

În Fig. 2 prezentăm un alt întreg poștal emis în anul 1958, care are următoarea specificație: marcă fixă - stema, culoare roșie; inscripția în partea stângă sus - REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ / MINISTERUL JUSTIȚIEI (a se vedea detaliul de la Fig. 2); în mijloc centrat - **RECOMANDAT** (lungime: 45 mm); adresa pe patru linii punctate, cu textele - „Destinatar / str. nr. etaj ap. / Localitatea Raionul / Regiunea Oficiul poștal”; jos, textul „Nr. /95” (lungime: 54 mm); în dreapta, pe verticală, scris de jos în sus, textul „Prețul de vânzare 1,75 lei” (lungime: 40,5 mm). Nu are inscripții pe verso. Hârtie albastră. Dimensiune: 215x150 mm.

Fig. 2

Fig. 1

FEPa News Magazine, seria a II-a, nr. 34 - ianuarie 2019 (<https://fepeanews.com/wp-content/uploads/2019/02/FN34-site.pdf>), publicație bianuală a Federației Europene a Asociațiilor Filatelice - FEPA (<https://fepeanews.com/>). În cadrul rubricii *Noutăți de la familia FEPA*, se prezintă știrea privind deschiderea la București a Muzeului Recordurilor Românești (Museum of Romania Records) în care un spațiu

generos este destinat unei colecții filatelice privind România (<https://museumofromanianrecords.com/romanian-philatelic-collection/>), în legătură cu care se menționează următoarele: "In this new collection, you will see approximately 800 frames, on which more than 50 000 items will be displayed, containing Romanian stamps and other philatelic objects, since the appearance of the "Bull's Head" until today".

Carte poștală ilustrată felicitare 1955

Întocmirea catalogului întregurilor poștale românești pentru perioada 1954-1961 este o problemă mult mai dificilă decât pare la prima vedere. Nu există informații documentare decât sporadice, pe întreguri nu este trecut anul de emisie, au existat foarte multe variante de întreguri poștale cu imagini și mărci fixe asemănătoare, iar încercările anterioare de catalogare oferă mai mult informații privind întregurile poștale existente și mai puțin despre anii în care au fost emise.

Catalogul dlui. ing. Emanoil Săvoiu* încearcă pentru prima dată o sistematizare științifică, care va putea fi îmbunătățită prin noi descoperiri.

Astfel cartea poștală felicitare retipărită cu marca

poștală fixă de 40 bani, catalogată PC 206 ca emisă în anul 1956, trebuie recatalogată în anul 1955, datorită descoperirii unei cărți poștale circulată spre Bulgaria (Fig. 1a, Fig. 1b), având în text data de "31.XII.1955", fără ștampilă de plecare, dar cu ștampilă de sosire în Sofia "7.I.56".

Având în vedere majorarea tarifului postal intern de la 38 la 40 de bani pusă în vigoare în luna septembrie / octombrie 1955, se poate concluziona cu siguranță că această carte poștală a fost pusă în circulație în perioada septembrie-decembrie 1955.

ing. Călin MARINESCU

* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery 1928-1956*, AXA Botoșani 2017, p. 109

Fig. 1a

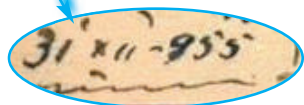

Fig. 1b

Martha Bibescu - ...

urmare de la pag. 15

Activitatea Marthei Bibescu în timpul ocupației germane la București și legăturile ei cu personalități ale Puterilor Centrale constituie o temă controversată, după cum rezultă și din articolul publicat de Daniel Cain în "Ziarul Financiar" din 25.05.2007, unde prezintă de fapt Studiul lui Constantin Jordan pe această temă apărut în Editura Anima. Scrisoarea completează informațiile extrase din jurnalul Prințesei Bibescu, care acoperă perioada 15 Noiembrie 1916 - 17 Martie 1917, când se afla la conducerea Spitalului de mare chirurgie Nr. 118 din București, așa cum au fost prezentate în Studiul mai sus amintit. Rândurile adresate Letiției

Cerkez, pe care o regăsim în 1924 în anturajul Reginei Maria, sunt nu numai o dovadă a prieteniei dintre cele două femei, ci și respectul și prețuirea față de toți cei care au ajutat activ la funcționarea spitalului în acele timpuri grele, precum și expresia unui adânc patriotism.

Dar să revenim la filatelie. Scrisoarea este scrisă în 4 Mai 1917, dar expedierea ei prin poșta normală către București ar fi fost posibilă numai după 1 Iunie 1917. Este deci probabil că Martha Bibescu a căutat o altă cale și să fi apelat la una din numeroasele ei cunoștințe, probabil militar, care ar fi avut posibilitatea să ducă scrisoarea spre București. Nu știm care au fost motivele întârzierii, dar ea a fost pusă la poștă în București abia în Martie 1918. Acolo ea a fost pre-

lucrată și taxată conform normelor UPU, fiind o dovadă că spre deosebire de afirmațiile unor cercetători (de exp. A. Muther), s-a renunțat la obligativitatea francării corespondenței depuse încă înainte de introducerea timbrelor porto. Scrisoarea a ajuns la destinație cu întârziere și apoi mai târziu în mâinile unui colecționar și astfel a scăpat de atenția echipelor de epurare de după 1948 care, cu elan revoluționar, au distrus nenumărate locuințe, arhive și documente ale așa zisei clase stăpânitoare. Iată cum în acest caz filatelia a salvat un document istoric important.

Notă: Multumesc pe această cale D-lui Dr. Cristian Andrei Scăiceanu pentru datele referitoare la Letiția Cerkez și D-nei Pârlea pentru traducerea scrisorii din limba franceză.

Mica Unire: 160 de ani de la Unirea Principatelor Române (1859-2019)

Prof. Bogdan Emanuel RĂDUȚ

Unirea Principatelor Române este una dintre bornele cronologice ale istoriei poporului român, de mare însemnătate pentru identitatea și cultura națională. Ea este premergătoarea și declanșatoarea unei avalanșe de evenimente istorice, care au culminat cu Marea Unire din 1918.

Încă din 1848 s-a creat o uniune vamală între Moldova și Țara Românească, conduse în acea vreme de Mihail Sturdza (1794-1884) și Gheorghe Bibescu (1804-1873). Aflate între două imperii care își disputau hegemonia în zonă, cel Rus (Tarist) și cel Otoman (Turc), Principatele Române își căutau locul și poziția lor în zona balcanică, în timp ce Europa era zguduită de războiul Crimeii (1853-1856), considerat a fi unul dintre „ultimele războaie religioase de pe continent”. Urmare a războiului, încheiat cu Tratatul de pace de la Paris (18/30 martie 1856), Principatele Române au intrat sub garanția colectivă a celor șapte puteri europene (Turcia, Franța, Anglia, Prusia, Austria, Rusia și Sardinia). Acestea au instituit Adunările ad-hoc, cu rol consultativ și formate din reprezentanți ai Bisericii, marii boierimi, burgheziei și țărănimii clăcașe. Deși componența Divanurilor Adunărilor s-a ales cu tensiuni și neînțelegeri, rezoluțiile acestora din octombrie 1857 prevedeau și „unirea Principatelor într-un stat sub numele de România”.

Marile Puteri, întrunite la Paris pentru a discuta cererile Divanurilor Principatelor Române, au emis Convenția de la Paris (1858) prin care „se adopta denumirea de Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei, fiecare având instituții proprii” dar „își păstrau autonomia sub suzeranitatea Porții și sub protecția celor șapte puteri”. Principatele Unite aveau și instituții comune precum Comisia Centrală, Înalta Curte de Justiție și Casație și armata.

După toate acestea, au urmat alegerile unor domni în Moldova și Țara Românească (Valahia). Dar, de aceste alegeri românii au profitat

din plin. Astfel că, la Iași, în 5/17 ianuarie 1859, colonelul Alexandru Ioan Cuza (1820-1873), reprezentantul Partidei Naționale, a fost ales în unanimitate domnitor al Moldovei. A fost o situație tensionată pentru că, inițial, se mergea pe mâna lui Grigore Sturza, care era omul rușilor. Înfrânt, Sturza planuiește asasinarea mai multor lideri unioniști, dar planurile sale au fost dejucate și ancheta reclama implicarea Rusiei. Liderii moldoveni, în drum spre Constantinopol

pentru a primi ratificarea domnitorului Cuza, au ideea de a-l propune tot pe acesta și la alegerile de la București. Aici, Cuza era susținut doar de liberali, conservatorii fiind scindați, dar deținând majoritatea mandatelor. Ca efect de presiune, liberalii reușesc să aducă peste 30.000 de oameni în preajma Adunării pentru a-l susține pe Cuza. Drept urmare, la 24 ianuarie/5 februarie colonelul Alexandru Ioan Cuza a fost ales domnitor al Țării Românești. Convenția de la Paris nu interzicea acest lucru, iar românii au pus Puterile Garante în fața faptului împlinit printr-o ingenuitate a momentului.

Printr-o uniune personală s-a făcut primul pas spre unirea Principatelor Române. Acum urma cea mai mare problemă de rezolvat, aceea a recunoașterii internaționale a acțiunilor unioniste întreprinse la Iași și București. Bineînțeles că Puterile Garante nu au aplaudat inițiativa românilor, ba Turcia și Austria chiar i-au acuzat de încălcarea Convenției. Pentru rezolvarea situației s-a ținut o nouă conferință la Paris, timp în care s-a făcut un lobby extraordinar în capitalele Marilor Puteri pentru susținerea unirii Principatelor. Franța, Rusia, Anglia, Prusia și Sardinia au recunoscut dubla alegere de la 24 ianuarie 1859, în timp ce Imperiul Otoman și Imperiul Habsburgic (Austria) au tergiversat. Acestea puneau la cale o intervenție militară peste Dunăre, dar Cuza a mobilizat armata pentru a răspunde energic oricărei situații și oricărui potențial conflict armat. Într-un final, după presiuni, și celelalte două Puteri au recunoscut alegerea lui Cuza.

După recunoașterea internațională, s-a trecut la întărirea unirii interne printr-o serie de măsuri menite să reorganizeze Principatele. De exemplu, la Constantinopol s-a stabilit un singur reprezentat al celor două Principate, s-a unificat armata, s-a pus un singur inspector peste serviciul telegrafic, iar în 1862 s-a schimbat,

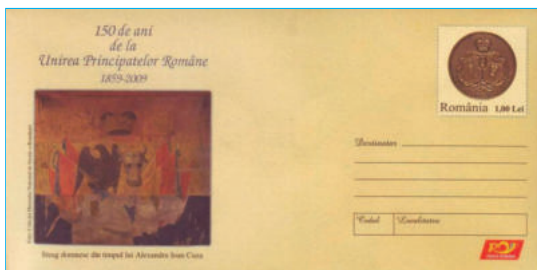
în documente, denumirea țării din Principatele Unite în România.

Cuza a militat pentru autonomia noii țări și, drept urmare, prezența militarilor otomani a fost categoric interzisă, iar Poarta a fost obligată, în vara anului 1860, să renunțe la pașapoartele sale solicitate călătorilor români. Austria, vehement dușmănoasă, a trebuit să accepte că legile statului român erau valabile și pentru locuitorii cezaro-craiești aflați aici cu afaceri. Maghiarii și polonezii, care voiau să rămână în Principate sau să tranziteze spre alte regiuni, erau protejați de guvern și de domn în spiritul dreptului la azil politic, oferindu-li-se

forme - reforma fiscală (1861), secularizarea averilor mănăstirești (1863), reforma agrară (1864), reforma învățământului (1864), reforma justiției (1864), prima cale ferată din România (1865-1869) - până în 11 februarie 1866, când a fost forțat să abdice în favoarea aducerii unui principe străin de factură europeană. Venirea pe tronul Principatelor Unite a domnitorului Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, care se bucura atât de sprijinul Prusiei cât și de cel al Franței, a făcut ca actul de la 1859 să fie ireversibil. Din 1886, odată cu promulgarea primei Constituții, Principatele Unite încep să se numească oficial România.

Toate acestea ne fac să concluzionăm faptul că sub domnia de doar șapte ani a lui Alexandru

la plecare chiar mijloacele necesare. Franța, apoi Rusia, Italia și Prusia erau de acord cu unirea deplină. S-a convocat o nouă conferință internațională, de data aceasta la Constantinopol, unde Poarta a cerut dreptul de intervenție în Principate, în cazul unor noi încălcări ale Convenției de la Paris, iar Austria a admis unirea doar pe durata domniei lui Cuza. Cu toate acestea, Unirea a fost recunoscută de Marile Puteri.

În ianuarie 1862, guvernele separate din Principate au demisionat pentru a da posibilitatea alcătuirii la București a primului guvern unic al României. Alexandru Ioan Cuza și-a continuat șirul de re-

Ioan Cuza au fost puse bazele statului unitar român modern. Și aceasta pentru că, practic, nu există domeniu de activitate economică, social-politică, culturală, administrativă sau militară din țară, în care domnul Cuza să nu fi adus îmbunătățiri și înnoiri organizatorice pe baza noilor cerințe ale epocii moderne.

Craiova, 24 ianuarie 2019

160 de ani de la Unirea Principatelor Române, ilustrată maximă din colecția Alexandru Antonache (<https://alexantonache.wordpress.com/2019/01/23/unirea-principatelor-romane-160-de-ani/>)

Revista presei

TRAIT d'UNION, nr. 2 / iulie-decembrie 2018, revistă bianuală a Academiei Europene de Filatelie - AEP. Din sumar: Publicații ale membrilor (*Dicționarul machetatorilor mărcilor poștale*

românești de Cristian Andrei Scăiceanu). Peter Suhadolc semnalează lucrarea menționată anterior, apărută la editura Oscar Print (www.oscarprint.ro), în anul 2018. (dnd)

Gânduri pentru DOR

Prof. Paraschiva CORNACI

26 noiembrie 2018. Peste Botoșani, orașul încărcat de cultură și amintiri, se aștern straturi proaspete de nea, acoperind nemilos și cu sfială parcă urmele lăsate odinioară de pașii unor celebre personalități botoșănene: EMINESCU (Fig. 1), ENESCU (Fig. 2), la pian Regina Elisabeta a României, IORGA (Fig. 3), LUCHIAN (Fig. 4).

Ne îndreptăm spre Centrul Vechi, dominat de spiritul eminescian. O placă de marmură și un bust de bronz, realizat de Nora Dorian, immortalizează locul nașterii poetului, iar doar la câțiva pași Biserica Uspenia stă mărturie a salvării botezului la 21 ianuarie 1850.

În apropiere, se înalță impunătoare CETATEA, o clădire veche, restaurată cu multă trudă, cheltuială și perseverență de doamna Elena Condrei, o „cetate” cu porțile mereu deschise spre cultură și spiritualitate universală.

Aici sălășluiește Editura GEEA, unde la fiecare mijloc de iunie, în mireasma florilor de tei, d-na Elena Condrei, directorul Editurii, împreună cu ai ei colaboratori acordă premiile „Teiul de Aur” și „Teiul de Argint” unor personalități ale literaturii și artelor plastice, ale muzicii și dansului, precum și unor colecționari ce promovează, prin activitatea lor, viața și opera lui Eminescu. Sunt premiate personalități din țară și de peste hotare, creatoare și păstrătoare de autentice valori.

Suntem în această seară de sfârșit de noiembrie la Editura GEEA ca invitați ai d-nei Condrei, care ne-a avertizat că vom participa la o manifestare deosebită. Și așa a și fost! (Fig. 5)

Într-o atmosferă caldă, încărcată de emoții așteptăm sosirea oaspeților din New York. Eram poate singura care, din motive obiective, dețineam mai puține informații despre Societatea „Dorul” și despre activitatea membrilor acesteia.

Primiți după datina străbună, cu un colac frumos și sare, domnii Cristian Pascu și Theodor Damian s-au încadrat imediat în atmosfera de sărbătoare - Sărbătoarea Centenarului Marii Uniri a Românilor de la 1918.

Manifestarea a început cu momentul solemn al

Fig. 1

Fig. 2

intonării Imnului de Stat al României.

După cuvântul de deschidere rostit de d-na Elena Condrei, Domnul Cristian Pascu a evidențiat câteva modalități prin care românii din America sărbătoresc Centenarul Marii Uniri, făcând referiri la Societatea „Dorul”, la istoricul și obiectivele ei.

Înființată în 1903, noiembrie, 16, Societatea „Dorul” promovează și păstrează integral „Moralitatea, Cultura și Filantropia”, valori puse la loc de cinste de comunitatea emigranților români.

În calitate de președinte al societății, d-l Cristian Pascu a inițiat și organizat numeroase activități culturale-filantropice, societatea făcând donații importante unor lăcașuri de cult și unor familii aflate în suferință, păstrând cu sfințenie motto-ul „Unul să aline durerile tuturor și toți să aline durerile unuia”.

D-l Pascu a vorbit și despre activitatea sa de colecționar, pentru care a fost premiat la Botoșani cu „Teiul de Aur”, la ediția din 15 iunie 2003.

Fig. 3

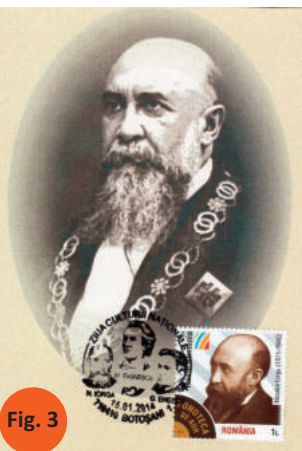

Fig. 4

Fig. 5

rieri, petrecuți ca elev al Școlii nr. 7 Botoșani, povestind întâmplări nevinovate din acea vreme.

De asemenea, și-a amintit cu drag de frumusețea serilor când, fiind în vacanță, străbătea plin de elanul tineresc centrul orașului împreună cu prietenii.

A urmat un dialog deschis, prietenesc în care cei prezenți au motivat și argumentat ce înseamnă Centenarul Marii Uniri pentru fiecare dintre ei.

Personal, mi-am exprimat sentimentele de speranță și încredere într-un viitor mai bun al României, bazându-mă pe inteligența și vrednicia acestui popor, capabil de a crea țării „La trecutu-i mare, mare viitor”.

Mi-am manifestat dorința de unire a românilor de pretutindeni, dar mai ales a celor din țară, pentru pro-

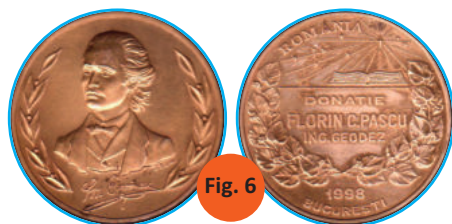

Fig. 6

În 1998, pe propria cheltuială, a realizat o medalie dedicată „Luceafărului” poeziei românești - Mihai Eminescu (Fig. 6).

Menționez că despre această medalie știam de la soțul meu Mihai Cornaci (Fig. 7), care a cuprins-o și a descris-o în lucrarea „Eminescu în numismatică”, realizată împreună cu d-l Coriolan Chiricheș.

În anul Centenarului Marii Uniri - 2018 - d-l Pascu a inițiat, propus, realizat și coordonat producerea unei Medalii Centenare, 1918-2018, simbol românesc original și unicat în S.U.A.

Medalia ne-a fost prezentată în detaliu și oferită d-nei Elena Condrei (Fig. 8), ea numărându-se printre cele 100 de personalități ale lumii, desemnate a o primi.

Pr. Prof. Th. Damian, Epitropul Societății „Dorul”, Președintele Institutului Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă, a precizat că, prin vocația sa creștină, Societatea „Dorul” a fost o prezență constantă la activitățile liturgice și a evidențiat solidaritatea românilor în acțiunile de binefacere și culturale.

Cu nostalgie a evocat momente din anii copilă-

Fig. 7

movarea și valorificarea frumuseților materiale și spirituale ale neamului.

Într-o atmosferă solemnă, am ascultat Imnul Centenarului Marii Uniri, interpretat de solista de muzică populară Viorica Macovei.

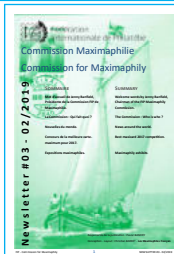
În final, am adresat aprecieri și felicitări reprezentanților Societății „Dorul”, care îi ajută pe românii mistuiți de sentimentul puternic și dureros al dorului de țară să fie mai aproape de cultura, religia, datinile și obiceiurile de acasă.

Domnii Cristian Pascu și Pr. Th. Damian au plecat la Suceava, împreună cu d-na Elena Condrei, pentru a participa la manifestările cultural-științifice, organizate de Ziua Bucovinei, cuprinse în itinerarul stabilit de Societatea „Dorul”: București - Botoșani - Suceava - Mărășești - Alba Iulia.

Întâlnirea din această seară m-a emoționat și m-a încredințat că neamul românesc cu specificul cultural și religios va dăinui în veșnicie.

Botoșani, 29 noiembrie 2018

Newsletter, #03-02/2019, buletin informativ al Comisiei de maximafilie a FIP (Pascal Bandry, responsabil al publicației). Din sumar: semnalarea lucrării d-lui Ionel Muntean (membru activ al SRMDVN, Berlin Germania) - *Ludwig van Beethoven, The immortal Genius of Universal Music**; rubrica expozate - Jenny Banfield (Noua Zeelandă), președinte al Comisiei de maximafilie a FIP - *History of and advances*

in medicine, medalie de Vermeil Mare la expoziția filatelică mondială Thailand 2018. (Gl(r) Vasile Doros, președinte SRMDVN)

* Vezi de asemenea Mihai Ceucă, *Enescu nu mai este singur*, <http://srmdvn.blogspot.com/2018/05/enescu-nu-mai-este-singur.html>, 18 mai 2018 și Mihai Ceucă, *Ludwig van Beethoven geniu nemuritor al muzicii universale*, *philatelica.ro*, 3(50), iulie - septembrie 2018, cop. 2

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Moment aniversar la Biblioteca Județeană Botoșani

Mihai C.V. CORNACI

Cultura este unul dintre elementele fundamentale care ne definesc identitatea națională și individuală. Stabilirea Zilei Culturii Naționale de ziua aniversară a lui Mihai Eminescu reprezintă un moment de omagiere a memoriei celui mai mare poet al românilor, dar și de reflecție asupra rolului și locului valorilor patrimoniului românesc în cultura europeană și universală, precum și asupra modalităților de promovare a diversității culturii române și a spiritului creator românesc.

Ca instituție de cultură, Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani manifestă o grijă deosebită pentru promovarea valorilor culturale, dar și a măiestriei artistice a tinerilor talentați în a mînuî cuvîntul sau penelul, care, îndrumați cu atenție și răbdare de profesorii lor, își modelează gândurile și sentimentele în cele mai frumoase forme artistice.

Luni, 14 ianuarie 2019, sala de lectură a bibliotecii a găzduit momente artistice, lansări de carte, expoziții de carte, desene și creații literare, numismatică și filatelie dedicate poetului Mihai Eminescu, la aniversarea a 169 de ani de la naștere.

În deschiderea manifestării, doamna Cornelia Viziteu, directorul instituției, a adresat un cuvînt de „Bun venit în bibliotecă” și a prezentat o retrospectivă culturală a anului 2018, ilustrată uneori cu imagini postate pe un ecran (Fig. 1), menționînd aportul colectivului de bibliotecari la realizarea obiectivelor propuse.

A evidențiat în mod special programul editorial al bibliotecii, prin editarea în luna iunie, cînd se desfășoară în fiecare an Simpozionul „Carte. Cultură. Civilizație”, a celui de-al 20-lea volum din seria „Studii eminescologice”.

D-na director a prezentat editările realizate de Cabinetul de numismatică și filatelie, prin contribuția bibliotecarilor Ersilia Iacob și Mihai Cornaci și a elevului Samuel Pascariu.

Este vorba de: setul de 18 cărți poștale ilustrate, editat sub titlul „Scriitori români combatanți în Primul Război Mondial”¹; setul de 12 cărți poștale ilustrate, editat sub titlul „Scriitori botoșăneni militanți pentru Marea Unire de la 1 Decembrie 1918”².

D-na Cornelia Viziteu a distribuit participanților la manifestare cîte un plic ocazional realizat de instituție pentru cea de-a IX-a ediție a Zilei Culturii Naționale (Fig. 2).

De asemenea, a recomandat vizionarea expoziției de carte „Ai noștri tineri...”, realizată de Ionela Tănăsă și Ernest Chițu cu carte eminesciană din fondul Sălii de lectură, precum și expoziția de carte, filatelie și numismatică intitulată „Omagiu Poetului Nepereche”, organizată de Ersilia Iacob și Mihai Cornaci.

Fig. 1

Fig. 2

A urmat „Jurnal de vacanță” - Proiecții „BUZZ”, realizate de membrii cercului de jurnalism „Micii reporteri”, coordonați de Ioana Matfeev, cu evidențierea momentelor semnificative din programul BIBLIOVACANȚA.

Și în acest an, Biblioteca Județeană întâmpină Ziua Culturii Naționale cu o nouă întâlnire a cenașurilor literare pentru elevi și tineret din județul Botoșani, reunite sub genericul „Portretul artistului în tinerete”.

Au citit și recitat din creațiile lor membri ▶▶▶

¹ Mihai C.V. Cornaci - *Scriitorii români combatanți în Primul Război Mondial*, philatelica.ro, X, 4(51), octombrie-decembrie 2018, cop 4

² Ersilia Iacob, Mihai C.V. Cornaci - *Scriitorii botoșăneni militanți pentru Marea Unire de la 1 Decembrie 1918*, philatelica.ro, XI, 2(53), martie-aprilie 2019, cop 4

Fig. 3

Fig. 4

ai cenaclurilor: „Luceafărul” - Hănești, coordonator: prof. Georgică Manole; „Nuferi albi” - Corni, coordonator: prof. Maria Vasiliu; „Littera” - Stăuceni, coordonator: Gabriel Atănăsoaie; „Caietele lui Cain” - Botoșani. Coordonator: Ovidiu Fecioru.

Prin inocența și puritatea versului, autorii au emoționat auditoriul și au confirmat încă o dată că pe aceste meleaguri dătătoare de genii, talentul creator nu pierde.

Un episod cu totul deosebit l-a constituit prezența cenaclului „Nichita Stănescu” al M.A.I. - București, coordonat de Lidia Obeadă, cu momentele: „Eminescu și ortodoxia” - eseu prezentat de pr. dr. Achim Daniel; „Oricâte stele”. Micro-recital de muzică folk și poezie, susținut de: Lidia Obeadă, Mihai Coșerariu; Gheorghe Filip; Ionuț Stoian; Andrei Zaharia; Ionuț Coșerariu; Vasile Bele; „Aripi de hârtie” - lansări de carte; „Iubire și zbor”, autor Cezar Haiura; „Credință, dragoste de țară”, autor

Mihai Coșerariu; „Cinci vise ce nu mor”, autor Vasile Bele.

D-na Lidia Obeadă a recitat din opera unor autori membri ai cenaclului, iar autorii prezenți au citit din propriile creații. Intervențiile lor au alternat cu interpretări muzicale pe versuri de Eminescu sau dedicate acestuia: „Dor de Eminescu” de Adrian Păunescu, „O, rămâi”, „Adio”, „Pe lângă plopii fără soț” etc.

Invitați speciali au fost și Erwin Josef Țigla, promotor al culturii germane în România și Banatul Montan, editor, bibliotecar și Gheorghe Jurma, critic și istoric literar, membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Timișoara.

Pasiunea și activitatea celor doi invitați s-au concretizat într-un album de fotografii ale monumentelor închinată „poetului nepereche” din țară și din străinătate, intitulat „Monumentele Mihai Eminescu”.

De asemenea, d-l E. Țigla a editat bilingv, română-germană,

în dimensiuni liliput (5,5 x 2,6 x 32,5 mm. cote peste suprapertă), poemul „Luceafărul” de Mihai Eminescu. Un exemplar a fost donat Cabinetului de filatelie și numismatică (Fig. 3).

Manifestarea s-a încheiat într-o atmosferă de sărbătoare culturală, în acordul muzicii interpretate de grupul folk al cenaclului „Nichita Stănescu”, după care participanii au făcut o poză de grup (Fig. 4).

Copiii talentați, membri ai cenaclurilor prezente la activitate, împreună cu profesorii coordonatori, au poposit și la Cabinetul de filatelie și numismatică, unde au aflat lucruri interesante despre pasiune, lectură, personalități botoșănene și bibliotecă.

Manifestările dedicate Zilei Culturii Naționale au continuat și a doua zi cu lansări de carte și momente artistice desfășurate la secția pentru copii și la filialele din Primăverii și din Grivița, realizate în colaborare cu unități școlare din municipiu și din județ.

► echoes ► ecouri ► échos ► echoes ► ecouri ► échos

gabriela_mircearo@yahoo.com

To: Vasile Doros

Dec 12 at 10:34 PM

Bună seara!

Vă mulțumesc din suflet pentru dragostea și devotamentul, pe care l-ați dovedit față de tatăl meu.

Sincer sunt foarte plăcut impresionată de acest "MĂREȚ GEST" [președinte de onoare post-mortem* a SRMDVN] pe care l-ați făcut în amintirea lui, pentru totdeauna, fiindcă într-adevăr maximafilia a fost sufletul și pasiunea lui dintotdeauna.

Vă doresc SĂRBĂTORI FERICITE ȘI UN AN NOU PLIN DE SĂNĂTATE, cea mai importantă bogăție, alături de familie.

De asemenea, transmit aceleași bune urări, întregului colectiv, care v-a sprijinit în toate acțiunile societății, atât pe plan intern cât și internațional.

Cu deosebit respect,

* A se vedea SRMDVN - Bilanț și perspective www.srmdvn.blogspot.com și philatelica.ro nr. 3(50)/2018, p. 28

Gabriela MIRCEA (NEAGA)

Marlene Dietrich (1901-1992)

Prof. Victor NECOLAU

Marie Magdalene (prenumele real) s-a născut pe 27 decembrie 1901 în Berlin (Fig. 1, Republica Federală Germană - Mi #1939). În 1918 urmează studii muzicale în Weimar, cu dorința de a deveni violonistă. Renunță la vioară în 1921 și trece la actorie jucând în roluri minore în diferite teatre berlineze. Rolul Lolei din filmul *Îngerul albastru* (The blue angel) - Fig. 2 (Gibraltar - Mi #739) încununază talentul ei de actriță. Cântecul ei *Ich bin von Kopf bis Fuß auf Liebe eingestellt* a devenit un hit internațional.

În 1930 pleacă cu regizorul Josef von Sternberg la Hollywood (Fig. 3, Antigua & Barbuda - Mi #3535-8) și semnează un contract cu casa de filme *Paramount Picture*. Este distribuită în mai multe filme și cântă multe cântece cu bine cunoscuta ei voce erotico - răgușită.

Se întoarce în Germania în 1936, revenind în SUA în 1939 unde primește cetățenia americană.

În timpul celui de Al Doilea Război Mondial cântă și dansează în multe spectacole pentru forțele armate americane. Primește renumita medalie a Libertății, în 1947. De asemenea devine cavaler și comandor al *Legiunii de Onoare*.

În anii '60 și '70 este o reputată interpretă fiind o valoare incontestabilă în muzica timpului și nu numai, pentru interpretarea renumitelor șlagăre *Lilli Marleen*, *Unde s-au dus toate florile* și *Suflând în vânt*, menționându-le pe cele mai importante din marele număr de melodii interpretate.

Marlene Dietrich se înscrie ca o personalitate de prim rang, alături de alți titani, în istoria cinematografiei mondiale (Fig. 4, Bulgaria - Mi #4688; Fig. 5, Bulgaria - Mi #4185; Fig. 6, Cuba - Mi #3867; Fig. 7, Moldova - Mi #385; Fig. 8, Togo - Mi #B657).

Marlene Dietrich se stinge din viață pe 6 mai 1992 la Paris, fiind înmormântată la Berlin.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

EMINESCIANA 2019

Mihai C.V. CORNACI

Sub egida Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, pe data de 25 ianuarie 2019, ora 15, în holul Muzeului de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău, a avut loc vernisajul expoziției **Eminesciana 2019**, eveniment organizat de Asociația Filateliștilor, Maximafileștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova, în colaborare cu Asociația Filateliștilor din județul Botoșani.

În cuvântul de deschidere, dl Petru Vicol, director general al instituției organizatoare își exprimă bucuria și satisfacția când diverși epigoni omagiază aniversarea Poetului și Ziua Culturii Naționale.

Dl dr. Constantin Gh. Ciobanu, președintele Comitetului de organizare, președinte al Asociației Filateliștilor, Maximafileștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova, în cuvântul său detaliază asupra istoricului privind relațiile de colaborare între colecționarii de pe cele două maluri ale Prutului, precum și contextul realizării acestei manifestări după cea similară (Ediția I) din 4-7 august 2010.

În calitate de reprezentant al colecționarilor din România, am menționat salutul de succes din partea d-lui L. Pașcanu, președintele Federației Filatelice Române și din partea d-lui C. Chiricheș, președintele A.F. Botoșani.

Am prezentat pe scurt, cele șapte exponate din România, din domeniile: maximafile, cartofilie și marcofile, care în componența lor, fac referire directă la subiect sau la tematică.

În numele Bibliotecii Județene "Mihai Eminescu" din Botoșani,

am înmănat domnilor Petru Vicol, Mihai Ursu și C. Ciobanu, setul de cărți poștale ilustrate editat de instituție sub titlul *Scritori botoșăneni militanți pentru Marea Unire de la Decembrie-1918*. În aceeași manieră, d-ului acad. Mihai Cimpoi și d-lui președinte C. Ciobanu le-am oferit câte un exemplar din volumul bilingv româno-german *Luceafărul*, în format liliput (25x30 mm). Această apariție editorială în cadrul proiectului "ROMÂNIA-CENTENAR 1918-2018", aparține Forumului Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin și al Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița - pentru care semnează dl președinte Erwin Josef Tigla.

Toți am așteptat cu-vântul distinsului acad. Mihai Cimpoi, care prin cele prezentate și precizate a înnobilit manifestarea. Domnia sa a evidențiat semnificația și importanța unor astfel de expoziții. A prezentat aspecte din discursul ținut la Ateneul Român pe data de 15 ianuarie 2019, în cadrul manifestării organizate de Acade-

mia Română cu ocazia zilei de naștere a poetului Mihai Eminescu și Zilei Culturii Naționale.

Fiind o expoziție necompetițională, fiecărui expozant i s-a înmănat diploma, medalia și un exemplar al albumului cartofil "Porni Luceafărul".

În partea a doua a manifestării, în sala de festivități a instituției au fost lansate volumele:

♦ C. Gh. Ciobanu, Maria Godorozea: *Porni Luceafărul: Album cartofil*, ed. Cartdidact, Chișinău, 2018, (prefată de acad. Mihai Cimpoi) ;

♦ Aurelian Ciobanu, Constantin Gh. Ciobanu: *Istoricul cartofiliei basarabene*, vol. I, perioada 1896-1917, catalog cartofil ilustrat, ed. Cartdidact, Chișinău, 2018 (prefată de Mihai Ursu).

Volumele au fost prezentate de autori și de dl Eduard Potângă în calitate de editor și om de cultură.

Odată cu apariția acestor lucrări, se realizează un nou și important pas în sfera cunoașterii, privind literatura, istoria, geografia și elucidarea apariției și circulației cărților poștale ilustrate în spațiul geografic basarabean și adiacent.

De la stânga la dreapta: Petru Vicol, M. C.V. Cornaci, C-tin Gh. Ciobanu, acad. Mihai Cimpoi, Aureliu Ciobanu

Lista participanților la expoziția EMINESCIANA 2019

Expozant	Localitatea	Titlu exponat
Nicolae IOSUB	Botoșani	Eminescu și contemporanii săi
Coriolan CHIRICHEȘ	Botoșani	Eminescu
Petru SUCIU	Turda	Eminesciana
Gheorghe VASILIU	Bârlad	Permanența lui Eminescu
Ersilia IACOB	Botoșani	Puncte cardinale în literatura franceză
Tudor VLAIC	Sibiu	Mihai Eminescu
Alexia Georgiana CORNACI	Suceava	Ziua culturii naționale
Maria GODOROZEA	Chișinău	Mihai Eminescu
Constantin CIOBANU	Chișinău	Trase eminesciene

In memoriam

Valentin BEREZOVSKI (26.12.1927 - 3.01.2019)

Filateliiștii români au aflat cu tristețe în primele zile ale lunii ianuarie că Valentin Berezovski s-a mutat la cele veșnice.

A fost o personalitate marcantă a vieții filatelice românești. Născut în 1927 la Hâncești (Basarabia) s-a refugiat cu familia în 1940 la Craiova. A devenit învățător și fostii lui elevi de la Școala generală nr. 5 din Craiova își amintesc cu plăcere de dascălul lor, care i-a învățat lucruri minunate. Fire dinamică, s-a implicat în diverse activități. A cântat în corul Sindicatului învățământului din Craiova, a fost arbitru internațional de box, a fost rebusist, ghid turistic, dar mai presus de toate a strălucit

în filatelie. A organizat, îndrumat și condus viața filatelică craioveană timp de peste 5 decenii.

A fost președintele filateliștilor craioveni și a făcut parte din Consiliul central al Asociației Filateliștilor din România (A.F.R.).

A făcut parte din numeroase delegații care au reprezentat filatelia românească în străinătate.

A inițiat și dezvoltat colaborarea filatelică dintre filateliiștii craioveni și cei din Rzeszow (Polonia), Gorna Oriahovița (Bulgaria) și Nanterre (Franța).

Colecțiile lui au fost premiate la diverse expoziții filatelice din țară și străinătate, iar el a făcut parte din numeroase jurii filatelice.

Spre sfârșitul vieții a publicat

mai multe volume de amintiri, de istorie a Școlii Trișcu unde a format multe generații de elevi, de istorie a boxului în Oltenia, a învățământului craiovean și un volum dedicat istoriei filateliei craiovene.

A avut o viață activă, o familie frumoasă și lasă în urmă un mare gol.

Dumnezeu să-l odihnească în Veșnicia Sa!

Cristian Andrei SCĂICEANU

Pentru detalii privind activitatea lui Valentin Berezovski, vezi și revista philatelica.ro nr. 3(26)/2013, 6(35)/2014, 4(39)/2015, 4(47)/2017.

Cenzura poștală ...

urmare de la pag. 19

din Vest (Fig. 32, plic nelipit la capac, expeditat pe 12.09.1986 de firma Elecom din Viena, Austria, cu ștampila de cenzură TRZ. BUC. plus semnătura directorului CFT-Iași, sosit pe 25.09.1986 la Iași - Tranzit) sau din Est (Fig. 33, plic nelipit la capac, expeditat pe 01.10.1987 de firma Rohde & Schwarz Austria din Praga, R.S.Cehoslovacia, pe fața plicului cu semnătura directorului CFT-Iași, sosit pe 07.10.1987 la Iași - Tranzit).

În limita spațiului disponibil doresc să mai precizez că, pe lângă corespondența expeditată din țările socialiste, nici corespondența din fosta Iugoslavie (țară cu statut comunist incert), nici corespondența studenților din țările arabe ori din Insulele Feroar nu era cenzurată. În ceea ce-i privește pe studenții din țările arabe, aceștia erau foarte nemulțumiți de faptul că banii în valută (dolari SUA) pe care îi primeau de acasă le erau reținuți în folosul statului român cel puțin timp de o lună, după care abia atunci îi puteau ridica de la ghișeele bancare. Din astfel de deize - imediat după 24 decembrie 1989 - se vor infrupta securității retrași vremelnice pentru a se ocupa de acapărarea sectorului economic și a de a construi capitalismul lor, lăsând pe moment fără obiect prostia cu cenzura corespondenței externe și alte preocupări mărunte, devenite caduce: venea cu repeziune peste ei Internetul, poșta electro-

Fig. 32

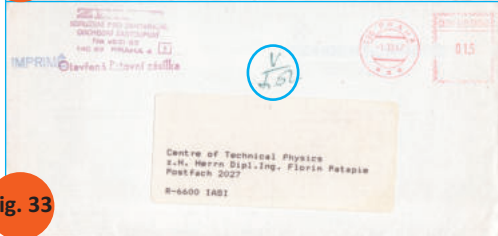

Fig. 33

nică și alte invenții ale societății informatice. Totuși, să nu ne amăgim, pentru că năraul din fire n'are lecuire! Unii dintre ei au încercat să convingă persoane din managementul poștal în a le veni în ajutor să-și vâre din nou nasurile în scrisorile românilor: astfel de controlori ai nației se liniștesc doar atunci când ajung între patru scânduri. Ori nici atunci?

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

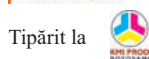
acestora.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:

computerstamps@yahoo.ro

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la

Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Traduceri: Gilda ROȘCA, Dan N. DOBRESCU

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

întreguri poștale ilustrate pentru propagandă

Regimul comunist a utilizat în scopuri propagandistice și mărcile poștale sau întregurile poștale. Acestea din urmă, prin subiectele abordate (1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie ș.a.) intră în sfera oficială, fiind utilizate cu precădere la corespondența interinstituțională sau între instituții și „oamenii muncii”.

Prezentăm în continuare câteva astfel de între-

guri poștale:

1. 8 Martie - Ziua internațională a femeii (carton 14,6x9,3 cm) - Fig. 1

2. Trăiască 1 Mai sub semnul păcii (carton subțire, lucios, 10,0 x 15,0 cm) - Fig. 2

3. 1 Mai (carton 6,1 x 10,1 cm) - Fig. 3

4. 1 Mai (carton 6,2 x 10,0 cm) - Fig. 4

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Retrospectivă poștal - filatelică

Constantin Gh. Ciobanu (doctor în științe istorice; președinte al Asociației Filateliștilor, Maximafiliștilor și Cartofilistilor din Republica Moldova - A.F.M.C.R.M.; redactor șef al revistei *Meridian Filatelic*) și Maria Godorozea (președinte al Comisiei de Cenzori a A.F.M.C.R.M.) ne propun o retrospectivă poștal - filatelică, în 6 volume, a spațiului aflat între Nistru și Prut, după cum urmează:

- vol. 1 (A.F.M.C.R.M., Chișinău 2005, ISBN 9795-908-44-6, 96 pag.) - reflectă perioada prefilatelică în Basarabia (1812-1857);

- vol. 2 (Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală - M.N.E.I.N., A.F.M.C.R.M., Chișinău 2008, ISBN 978-9975-80-242-0, 408 pag.) - bazat pe materiale documentare, volumul prezintă *Istoria poștelor în Basarabia (1858-1917)*;

- vol. 3 (M.N.E.I.N., A.F.M.C.R.M., Chișinău 2009, ISBN 978-9975-80-243-7, 292 pag.) - analizează activitatea Poștei Române în Basarabia (1918-1940, 1941-1944), reflectând aspecte variate ce includ: cenzura militară, poșta rurală, marcofilia, tarife poștale;

- vol. 4 (M.N.E.I.N., A.F.M.C.R.M., Chișinău 2012, ISBN 978-9975-80-220-8, 400 pag.) - prezintă activitatea Poștei Sovietice în Republica Sovietică Socialistă Moldova (28.06.1940 - 22.06.1941, 1944-1991) în toată complexitatea acestuia (o listă completă a ștampilelor poștale sovietice uti-

lizate în republică, descrierea poștei pe calea ferată, poșta militară și poșta aeriană);

- vol. 5 (M.N.E.I.N., A.F.M.C.R.M., Chișinău 2015, ISBN 978-9975-4157-1-2, 352 pag.) - include o analiză a activității Administrației Poștale a Republicii Moldova, în toată complexitatea ei, începând cu declararea independenței în anul 1991;

- vol. 6 (M.N.E.I.N., A.F.M.C.R.M., Chișinău 2015, ISBN 656.8 (478-24) (091), 176 pag.) - include o analiză a Poștei în Transnistria de la începuturi până în 2015.

Felicităm autorii pentru aceste volume ce au fost elaborate urmare a unei cercetări documentare în arhive, permițând în premieră cunoașterea poștelor ce au funcționat pe actualul teritoriu al Republicii Moldova și îi îndemnăm să continue.